KAIKKIEN MAITTEN TYÖNRAATAJAT YHTEISRINTAMAAN!

TYÖLÄISTEN JA TALONPOIKAIN KÄSIIN HALLITUSVALTA!

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

No. 125 — 1928 Federated Pressin jäsen Maanantaina, kesäkuun 18 p:nä—Mon., June 18 Member The Federated Press XII Vuosik. — Vol. XII

Epäedullinen suunta ulkomaankaupassa

SUOTUISA KAUPPABALANSSI MUUTTUNUT EPÄSUOTUISAKSI

OTTAWA, kesäk. 18. — Viime huhtikuussa alkaneen uuden talousvuoden ulkomaankaupan tilastot osottavat viime vuoden kahden ensimäisen kuukauden, noin 18 miljonan dollarin suuruisen suotuisan kauppabalanssin (vientikaupan enemmyys tuontikauppaan verraten) muuttuneen tänä vuonna noin 15 miljonan dollarin suuruiseksi epäsuotuisaksi kauppabalanssiksi, sillä tuontikauppa on vientikauppaa suurempi.

Viime vuoden huhti- ja toukokuussa vietiin Canadasta ulkomaille tavaraa 187,120,555 dollarin arvosta ja tuotiin 168,710,067 dollarin arvosta, osottaen siis mainittuna aikana noin 18 miljonan dollarin suuruista suotuisaa jäännöstä.

Tämän vuoden vastaavan ajan vientikauppa laski viime vuoteen verrattuna yli kymmenellä miljonalla dollarilla, ollen 176,996,639 dollaria. Tuontikauppa lisääntyi samana aikana viime vuoteen verrattuna yli 23 miljonalla dollarilla, ollen 192,072,156 dollaria, aiheuttaen siis yli viidentoista miljonan dollarin suuruisen epäsuotuisan kauppabalanssin.

Maan kapitalistipiireissä ollaan huolissaan aktiivisen eli suotuisan kauppabalanssin muuttumisesta passiiviseksi, tai kuten sitä myös nimitetään, epäsuostuisaksi kauppataseeksi.

Rakennusteräslakossa on saatu aikaan osittainen sovinto

TYÖLÄISET PALAAVAT TÖIHIN AINAKIN KAHDELLE RAKENNUKSELLE — ALIMMAKSI TUNTIPALKAKSI SOVITTU SEURAAVIEN 12 KUUKAUDEN AIKANA 90 SENTTIÄ — DOMINION BRIDGE CO. TAIPUMATTOMANA.

TORONTO, kesäk. 18. — Noin viisi viikkoa kestäneen lakossa olon jälkeen palaavat rakennusterästyöläiset tänään töihin ainakin kahdelle rakennukselle täällä. Lauantaina on onnistuttu neuvotteluissa kahden, Dominion Bridge Co:n jälkeen suurimman työnantajan kanssa sopimaan alimmaksi tuntipalkaksi seuraavien 12 kuukauden aikana 90 senttiä tunnilta. Kun aijemmat neuvottelut Dominion Companyn kanssa olivat katkenneet, niin ryhtyivät terästyöläisten järjestön toimittajat neuvoteltuaan asiasta rakennustyöläisten neuvoston kanssa, neuvottelemaan muiden työnantajien kanssa. Terästyöläisten paikallinen toimitsija William Dunn ja kansainvälisen järjestön edustaja Lowden ilmottavat, että asiassa ei ole saatu kirjallista sopimusta, missä olisi työläisten järjestö tunnustettu toiseksi osalliseksi sovinnossa, vaan on sovinto hiljainen kirjottamaton välipuhe siitä että kaksi sovinnon tehnyttä työnantajaa suostuvat vakiinnuttamaan alimman palkan seuraavien 12 kuukauden aikana 90 senttiin tunnilta.

Toimitsijat selittivät, että Dominion Bridge Companyn kanssa tulee toimia hiljaa ja varoen, sillä heillä on Yhdysvaltain puolelta 28 vuoden kokemus samanlaisen työnantajan, United States Steel Co:n kanssa ja ovat sen johdosta tottuneet senlaatuisen tilanteen käsittelemiseen.

Kannatuslakkoon menneet muuraajat eivät palaa töihinsä ennenkuin liiton pääkortteerista Washingtonista on tullut asiasta määräys.

Rakennusterästyöläisen ura päättyy 40 vuotiaana

Lowden sanoo rakennusterästyöläisen työskentelyikärajan olevan n. 40 vuotta. Tähän ikään tultuaan on työläinen tehnyt työnsä. Työnantajat eivät halua ottaa töihin sen vanhempia työläisiä. Vakuutusyhtiöt eivät vakuuta terästyöläisiä muuta kuin erittäin korkeista vakuutusmaksuista. Se todistaa ammatin hengenvaarallisuuden. Kun lisäksi otetaan huomioon töiden sesonkiluonne ja siitä johtuva lyhytaikaisuus ja työttömyys, niin ovat työläisten vaatimukset erittäin oikeutetut. Yhdysvaltain puolella maksetaan terästyöläisille muuraajien jälkeen korkein palkka rakennustöissä.

Muiden työnantajien kanssa käydään edelleen neuvotteluja lakon sovittamisesta.

Työt Montrealissa ilmotetaan olevan käynnissä

Montreal, kesäk. 18. — Työnantajien taholta ilmotetaan täällä, että huolimatta terästyöläisten lakosta, ovat työt rakennuksilla täydessä käynnissä, vaikkakaan lakon päättymistä ei ole virallisesti ilmotettu.

Kuten muistetaan lupasivat Montrealin muiden rakennusammattien työläiset edustajiensa kautta terästyöläisille täyden kaikinpuolisen kannatuksensa, mutta siitä huolimatta ovat kaikkien ammattien työläiset edelleen töissä rakennuksilla, joissa lakonrikkurien avulla suoritetaan töitä.

Massan kutomatyöläisten lakko jatkuu

Uusia vangitsemisia New Bedfordissa

NEW BEDFORD, Mass., kesäk. 15. — Se suuri lakkotaistelu, joka on täällä ollut käynnissä jo viikkomääriä, jatkuu edelleen. Kutomatyöläisten 27,000:tinen armeija jatkaa horjumatonta taisteluaan huolimatta virkavallan vainoamisesta. Vangitsemisia ja linnatuomioita on seurannut jo yksistään lakkolaisten laulujen viheltämisestäkin. Yli 40 lakkolaisten luottamushenkilöä on viimeisten viikkojen kuluessa vangittu. Useat heistä on tuomittu kuukausiksi vankilaan.

Taas uusia murhajoukkoja Nicaraguaan

1,700 MERISOTILASTA LÄHETETTY "OHJAAMAAN VAALEJA"

WASHINGTON, kesäk. 15. — Kenraali Lenjeunen ja presidentti Coolidgen välisten neuvottelujen tuloksena eilen oli päätös, että 1,700 merisotilasta lähetetään Nicaraguaan vahvistamaan siellä ennestään olevien joukkojen voimakkuutta. Päätös johtui Nicaraguassa olevien amerikkalaisten murhajoukkojen komentajan kenraali McCoyn pyynnöstä, joka sisälsi perustelun, että amerikkalaiset merisotilaat tarvitaan "valvomaan" amerikkalaisten rahamiesten runnaamia yleisiä vaaleja.

Sen lisäksi tullaan näitä joukkoja käyttämään hyökkäyksissä kenraali Sandinon johdossa olevia vallankumouksellisia vastaan. Tämä merkitsee että uusien joukkojen saavuttua tulee Nicaraguassa olemaan 5,400 merisotilasta Wallkadun sotaa varten.

Liian monta kaivosmiestä kuolee

POTTSVILLE, Pa. — Ed. Falkowski kirjoittaa Federated Pressille: Seitsemän kaivosmiestä paloivat kaasuräjähdyksessä täällä lähellä olevassa Reppierin kaivoksessa. Kolme mahdollisesti kuolee.

Räjähdys tapahtui 500 jalan syvyydessä maansisällä Mammothin käytävän itäosassa. Räjähdystä pidetään suurimpana mitä on sattunut vuosikausiin, sillä kovanhiilen kaivoksia on pidetty verrattain turvallisena. Palotarkastajat alkavat tehdä kierroksensa kaivoksen joka kamerossa kello 4 ap., tutkien varmuuslampuilla merkkejä kaasusta. Jos kaasua on olemassa, merkitsevät he paikan ja varoittavat miehiä.

Joskus on kaasua vain vähän. Kaivosmiehet useinkin ajavat sen pois työpaikkansa lähettyviltä huiskuttamalla takkejaan. Mutta odottamaton kaasukätkö voi tulla puhkaistuksi. Tahi irrallinen kipinä sinkoaa jonnekin. Tahi hakku voi iskeä kipinän jossakin kivessä ja sytyttää kaasun. Kuinka vähäpätöinen kipinä tahansa voi räjähdyttää paikan.

Kaivosmiesten keskuudessa vallitsee sellainen käsitys että kun jossakin tapahtuu suurempi räjähdys, tulee sitä varmasti seuraamaan kaksi muuta räjähdystä. Matherin onnettomuus on saattanut heidät taikauskoisen pelon valtaan ja varovaisiksi. Kaksi päivää myöhemmin 7 kaivosmiestä saivat surmansa ja 5 vaarallisesti loukkautui Conynghamin kaivosaukossa Hudson Coal Companyn kaivannossa Wilkesbarressa. Reppierin räjähdys on kolmas viimeisinä päivinä.

Jos ken hyvänsä tarkastaa kaivosteollisuuden uhriluetteloa, tietämättä, että ne ovat ammattiin kuuluvia ja säännöllisiä, niin ihmettelee, että missähän sota mahtaa olla? Päivittäin murskautuu, räjähtää kappaleiksi, sokaistuu, miehiä. Heidän luunsa katkotaan, he saavat kaasumyrkytyksiä.

Lyhyesti sanoen: yhden ainoan normaalisen työpäivän kuluessa tervestä miehistä voidaan tehdä ihmishylkyjä. Ja kuitenkin vain vähän tehdään hiilikaivosten turvallisuuden hyväksi.

Kultahiekkalöydöstä saadut tiedot ovat osottautuneet todeksi

INTIAANIT HUUHTONEET 60—80 DOLLARIN ARVOSTA KULTAA PÄIVÄSSÄ

VICTORIA, B. C., kesäk. 18. — Tiedot uudesta kultaheikkalöydöstä Yukonissa ovat osottautuneet totuudenmukaisiksi maakunnan kultakomissionerilta Atlinista, kaivosministerille saapuneiden tietojen perusteella.

Komissioneri Munro ilmottaa, että karjankasvattaja rouva Munro on ilmottanut Fort Daltonista, että intianit ovat huuhtonee Squaw Creekissä kultahiekkaa ja saavuttaneet perin alkuperäisillä menetelmillä noin 60—80 dollarin kultamäärän päivää kohden. Eräs kappale on ollut noin 32 dollarin arvoinen.

White Horsen kauppala on asukkaista tyhjänä, sillä kaikki ovat rynnänneet löytöpaikalle, joka on noin kolmen päivän jalkamatkan etäisyydessä kauppalasta. Kaikki liikkeelle kykenevät ovat liittyneet rikkauden tavottelijoihin.

Petroleumia tervahiekasta

Brittiläinen pääoma ryhtyy kokeilemaan Albertassa

EDMONTON, Alta., kesäk. 18. — Noin sadanviidenkymmenen mailin etäisyydessä pohjoiseen täältä, sijaitsee Fort McMurrayn ja Fort McKayn välisellä alueella satoja neliömaileja laajat tervahiekkavarastot, jotka ovat noin viisikymmentä jalkaa syviä. Hammerstein syndikaatti ja Athabasca Oil and Asphalt Company ovat luovuttaneet oikeutensa yhdeksi vuodeksi ehdollisella kaupalla kokeiltavaksi. Nämä yhtiöt ovat omistaneet noin 12,000 eekkeriä parhaita valtauksia.

Parooni Alfred Mond hankkeen takana

Tunnettu brittiläinen finanssikapitalisti ja imperialisti parooni Alfred Mond on näiden kokeilujen ja rahastamisen takana. Hän on suuren brittiläisen Imperial Chemical Industries-nimisen suuren yrityksen päämies. Tämä kemiallisen teollisuuden trusti, jolla on palveluksessaan 40 yrityksessä noin 40,000 työläistä, kontrolleeraa lisäksi 330 muuta yritystä osittain. Nyt sen tarkotuksena on ulottaa imusuonensa Albertaan saakka. Brittiläiset insinöörit ja kemistit saapunevat paikalle tutkimuksia varten heinäkuun alussa. Petroleumin ja muiden aineiden erottaminen ja tisleeraaminen tervahiekasta pitäisi tapahtuman saksalaisen keksinnön perusteella, minkä käyttöoikeus Yhdysvalloissa on Standard Oil Companylla ja Canadassa luultavasti parooni Mondin trustilla.

Hudson Bay-Maryland Oil Company perustaa parast'aikaa koelaitoksia Fort McMurrayhin kokeillakseen eräällä toisella menetelmällä aineiden erottamiseksi.

Jos kokeilut osottautuvat menestyksellisiksi, niin tulee parooni Mondin yhtymä suorittamaan noin miljoona dollaria ehdollisesti ostamistaan valtauksista. Saksassa on menestytty mainiosti petroleumin erottamisessa tervahiekasta.

Tervahiekkakerrostumat ovat noin kolmen tai neljän jalan paksuisen soran peittäminä. Aine on niin perusteellisesti petroleumin kyllästyttämää, että paikalliset maanviljelijät ovat vuosikausia käyttäneet ainetta polttoaineena. Eräällä menetelmällä on tonnista hiekkaa saatu noin 25 gallonaa parhaanlaatuista petroleumia.

Suurin osa näistä luonnonrikkauksista on liittohallituksen käsissä. Ainoastaan joitakin tuhansia eekkereitä on yksityisten hallussa.

"Friendship" lentää Atlannilla

TREPASSEY, Nfld., kesäk. 17. — Yksitaso "Friendship" nousi täällä ilmaan kello 10.51 ap. standariaikaa, matkustaakseen Atlannin poikki mahdollisesti Irlantiin tai jos ilmastosuhteet muuttuvat epäedullisiksi, Azoreille. Lentokoneen ohjaajana on Wilmer Stultz, joka toimi Mrs. Graysonin lentokoneen ohjaajana hänen ensimäisissä epäonnistuneissa Atlanninlennon lähtöyrityksissä. Lisäksi on ohjaajana Miss Amelia Earhart. Mekanikkona on Lou Gordon.

Miss Earhart on siis saanut etumatkaa Miss Bolliin verraten, jonka kone edelleenkin odottaa Grace Bayssa suotuisaa lentoilmaa. Friendship-kone pääsi ilmaan vasta useiden yritysten jälkeen sitten kun lentäjät olivat pudottaneet osan gasoliinivarastostaan.

Raitiotieriidassa tehty vielä uusi sovittamisesitys

TYÖLÄISTEN JOHTAJAT HALUKKAAT JÄTTÄMÄÄN PUHEENJOHTAJAN NIMITTÄMISEN MAAKUNNAN KUVERNÖÖRIN TEHTÄVÄKSI

TORONTO, kesäk. 16. — Raitiotietyöläisten järjestön johto on kirjottanut Toronton kuljetuskomissionille sen ja työläisten välisen palkkariidan sovittamista koskevassa asiassa ja ehdottanut uutta perustetta sovittelujen pohjaksi.

Kun komissioni väittää liittovaltion työriitaisuuksia koskevan lain voimattomaksi kuten brittiläinen salaneuvosto on julistanut, niin esittävät työläisten johtajat riidan ratkaisemisen alistamista maakunnallisen työriitaisuuksia koskevan lain mukaisesti. Ellei kummakaan riitapuolen edustajat sovi sovintolautakunnan puheenjohtajan valitsemisesta, niin toimittaa sen maakunnan kuvernööri.

Työläisten edustajat eivät voi suostua Toronton pormestarin valitsemiseen puheenjohtajan nimittäjäksi, siinä tapauksessa, että kummankin riitapuolen edustajat eivät pääse siinä suhteessa sovintoon. He selittävät pormestarin puolueelliseksi asemansa vuoksi.

Edelleen arvostellaan kirjeessä komissionia sen johdosta, että se on viivytellyt jäsenen nimittämistä ehdottamaansa sovintolautakuntaan, vaikka työläisten edustaja on useita päiviä takaperin nimitetty. Olisi saattanut tapahtua siten, että he olisivat sopineet puheenjohtajan nimittämisestä, eikä siinä olisi tarvittu välittäjää. Kirjeessä moititaan komissionia neuvottelujen viivyttäjäksi ja pitkittäjäksi.

Quebecin työläisten tapaturmain korvauslautakunnan kokoonpano

Työväenjärjestöjen pyyntöjä työväen edustajan valitsemisesta lautakuntaan ei ole otettu huomioon

MONTREAL, kesäk. 16. — Kun oli tullut tiedoksi työläisten tapaturmain korvauslautakunnan perustaminen, niin pyysi täkäläinen ammattiyhdistysten keskusneuvosto, että siihen nimitettäisiin yksi työläisten edustaja, kuten on tapana muissakin maakunnissa. Asiasta kirjotettiin maakunnan pää- ja työasiainkin ministerille. Pääministeriltä tulleessa vastauksessa ilmotettiin, että nimitysten tekeminen on annettu työasiain ministerin huoleksi. Tämän jälkeen lähettiin työministerille vielä sähkösanoma, missä selostettiin työväestön vaatimuksia.

Nyt julkisuuteen tullut lautakunnan muodostus osottaa, että työläisten vaatimusta ei otettu huomioon, vaan muodostaa lautakunnan kaksi lakimiestä ja yksi vakuutusmies. Mielenkiintoista lisäksi on se, että yksi jäsenistä on työministerin entinen lakimies-liiketoveri.

Työläisten tyydyttämiseksi on asetettu neuvotteleva komitea

Ikäänkuin työläisten tyytymättömyyden tukahutamiseksi on varsinaisen tapaturmain korvauslain valvomisesta huolehtivan lautakunnan lisäksi asetettu eräänlaatuinen neuvotteleva komitea, jonka neljä jäsentä ovat eri näisten työväenjärjestöjen edustajia.

Tähän neuvottelevaan komiteaan on nimitetty A. Mathieu Montrealista, edustaen "kansainvälistä" ammattiyhdistyksiä; Thomas A. MacArthur Montrealista, edustaen kansallista ammattiyhdistysliikettä; ja Thomas Poulin ja Gaudias Brosseau, kumpikin Quebecista ja edustaen katoilaisia ammattiyhdistyksiä.

Kumousyritys Portugalissa kukistunut

LISSABON, kesäk. 16. — Hallituksen, sotalaitoksen ja siviilivirkamiehille ilmoitettiin eilen eräässä kokouksessa, että poliisi oli onnistunut paljastaa ja tehdä tyhjäksi yrityksen, jonka päämääränä oli ollut kukistaa hallitus äkkiyllätyksellä eilen aamulla.

Salainen järjestö, johon kuului eräitä upseereita, oli suunnitellut vallankumouksen. Järjestön johtajat on poliisille tunnettu ja suurin osa vangittu.

Taistelutilanne rakennusteräslakossa yritetään sotkea

EPÄMÄÄRÄISTEN JA OSITTAISTEN SOVINTOJEN TEKEMINEN TYÖLÄISTEN YHTEISEN ASIAN PETTÄMISTÄ — RAKENNUSAMMATTIEN YHTENÄISYYSKOMITEA ANTANUT JULISTUKSEN VAATIEN RAKENNUSTYÖLÄISTEN YLEISLAKON VIIPYMÄTÖNTÄ JULISTAMISTA

TORONTO, kesäk. 18. — Lauantaina täällä tehdyn epämääräisen ja vaan parin työnantajaan rajottuvan osittaisen sovinnon johdosta on taistelutilanne rakennusterästyöläisten lakossa tullut hajanaiseksi ja sekavaksi. Antaessaan suostumuksensa tällaiseen osittaiseen lakon epämääräiseen sovittamiseen, on rakennustyöläisten neuvosto pettänyt työläisten taistelun ja heikentänyt sitä. Tällä teolla on saatetu työnanajain rintamaan lievä aukko, joka toisaalta vahvistaa heidän vastustuskykyään ja pitkittää taistelua. Missään tapauksessa ei lakkoa voida katsoa selvitetyksi, vaan jatkuu taistelu edelleen entistään kärjistyneenpänä.

Työläisten on tarkoin harkittava tilannetta ennenkuin palaavat töihin niillekään työnantajille, jotka ovat tehneet sovinnon.

Ainoastaan rakennustyöläisten yleislakko saattaa johtaa voittoon

Rakennusammattien yhtenäisyyskomitea on antanut Toronton rakennustyöläisille julistuksen rakennusterästyöläisten lakon johdosta, missä osotetaan miten rakennusammattien työläisten johtajaat lupasivat rakennusterästyöläisten lakon sattuessa julistaa yleisen rakennustyöläisten lakon, ellei terästyöläisten vaatimuksiin suostuttaisi.

Siitä huolimatta, että rakennustyöläisten neuvostoon kuuluu kaikkiaan 19 ammattikuntaa ei kannatuslakkoon ole yhtynyt niistä kuin kaksi. Mitä hyötyä on moisesta keskusneuvosta, ellei sillä ole oikeutta ja halua toimia?

Lakkovartioinnin suhteen ei olisi lakossa tehty mitään, ellei lakkolaiset itse olisi ryhtyneet toimenpiteisiin. On selvää, että lakkoa ei voida voittaa ilman järjestettyä ja tehokasta lakkovartiointia rikkurien pitämiseksi poissa työmailta.

Julistuksessa osotetaan edelleen, miten hajanainen eri ammattikuntiin järjestyminen vaikeuttaa taisteluiden voittamista ja kehotetaan työläisiä toimimaan yhteistoiminnan aikaansaamiseksi kaikkien rakennusammattien kesken ja yleisen kannatuslakon viipymätöntä julistamista.

Rantapadon sortuminen Arkansasissa

Tuottanut paljon vahinkoa — Sadat paenneet tulvaa — Neljä kauppalaa tulvan tiellä

NEYPORT, Ark., kesäk. 15. — Stephensin rantapato White-joella särkyi varhain tänä iltana sillä seurauksella että tulvassa olevan joen vesi levisi laajalle alueelle. Yli sata perhettä pakenee veden edessä korkeimmille alueille. Useita satoja perheitä oli jo viime päivinä muuttanut asunnoistaan vettä pakoon. Tulvan edessä ovat Tupelon, Auvernen, Shofinerin ja Weldonin kauppalat.

Newfoundlandin kuparia kaivamaan

Tieteen saavutukset ovat voittaneet kuparimalmien sulattamisessa

MONTREAL, kesäk. 18. — Newfoundland on entuudestaan tunnettu huomattuna mineraalien tuottajana. Siellä sijaitsee suuret Bescon rautamalmikaivannot ja kivihiilitä monia satoja miljooneja tonneja. Rautamalmia kaivetaan noin miljona tonnia vuodessa. Suurin osa siitä lähetetään Saksaan.

Siellä on tiedetty löytyvän runsaasti kupariakin, sillä Newfoundland oli aikoinaan kuudes suurin kuparin tuottaja mailmassa. Kuparin kaivamista vaikeutti pääasiassa sulatuksessa esiintyneet voittamattomat vaikeudet. Niiden takia nämä kuparirikkaudet osittain unohdettiin.

Nyt kun tiede on ratkaissut vaikeudet sulattamisessa, ovat suurkapitalistit kilvan rientäneet kehittämään ja valtaamaan siirtokunnan kuparirikkauksia. Canadalaiset ja amerikkalaiset kapitalistit ovat saaneet käsiinsä parhaat kaivannot. Kuparimalmi saattaa olla niinkin rikasta, että se sisältää jopa 28 prosenttia tätä metallia.

Suurimmat rikkaudet lienevät torontolaisten rahamiesten kontrolleeraaman Buchans Mining Co:n käsissä.

Lakot lisääntyvät Intiassa

Tuhannet työläiset taistelevat parempien elinehtojen puolesta

AMSTERDAM, kesäk. 15. — Tänne Kalkuttasta saapuneet raportit kertovat, että suuret lakot yhä edelleenkin leviävät Intiassa. Viimeisten kuukiden kuukauden aikana on ollut lukuisasti lakkoja sen johdosta, että työläiset eivät ole tyytyneet työnantajien katalin yrityksiin alentaa palkkoja, jotka entuudestaan ovat olleet nälkärajan alapuolella.

Tekstiilityöläiset ja monet tuhannet muut työläiset ovat lakossa. Itä-Intian rautatien työläiset ovat m.m. yhtyneet lakkoon.

Rikkureille annettu päihin Kansasissa

OLIVAT KOETTANEET HAJOITTAA 1,000 MIESTÄ KÄSITTÄVÄN LAKKOVAHTIEN RINTAMAN

PITTSBURGH, Kansas, kesäk. 15. — Pittsburgh Coal Companyn kaivoksessa olevat pyssyillä, veitsillä y.m. esineillä asestetut rikkurit palkattujen pyssyhurttien tukemina koettivat hajoittaa 1,000 miestä käsittävän lakkovahtien rintaman täällä lähistöllä sijaitsevassa kaivoksella N:o 14, estääkseen siten lakkolaisten mielenosoituksen.

Taistelussa, joka seurasi, haavoittui kuusi rikkuria, niiden joukossa kaivoksen superindentti, joka oli johtanut rikkureiden hyökkäystä.

Pittsburgh Coal Company on Mellonin yhtiöitä, ja on se koettanut panna mainittua kaivosta käyntiin v. 1917 palkkataksan perusteella, joka edellyttää $5:in päiväpalkkoja. Samaan aikaan kun mainittu Yhdysvaltain rahaministeri Andrew Mellon saneli koko maalle tahtonsa juuri pidetyssä republikaanien konventsionissa, hänen kivihiili- ja rautapoliisinsa yrittävät kaikki keinonsa pakoittaakseen kaivostyöläiset takaisin ennen sotaa vallinneille nälkäpalkoille.

Suuri korvausjuttu tulossa

Sanomalehtikuningas Hearst vaatii canadalaisilta paperitehtailta $24,-740,000 sopimuksen rikkomisesta

NEW YORK, kesäk. 17. — William Randolph Hearst ja muuan Hearstin omistama sanomalehtiliike on haastattanut oikeuteen yhteensä yhdeksän sanomalehtipaperin valmistajaa ja yhden myyntiliikkeen Canadasta, vaatien $24,740,000 sen johdosta, että mainitut liikkeet olivat rikkoneet erään viime huhtik. 2 pnä tehdyn sopimuksen, jonka kautta paperintuottajat olivat luvanneet toimittaa Hearstin sanomalehdille yhteensä 3,000,000 tonnia sanomalehtipaperia, eli n. 300,000 tonnia vuodessa 10 vuoden ajalla. Sopimuksen rikkomisesta väittää Hearst koituneen $10,840,000:in vahingot.

Quebecissa kuolee paljon lapsia

Tuberkulosi ja syöpä ovat olennaisia tauteja maakunnassa

QUEBEC, Que., kesäk. 16. — Viime kuun syntyväisyys- ja kuolevaisuustilastot osottavat maakunnan alle yhden vuoden ikäisten lasten keskimääräiseksi kuolevaisuudeksi 133.5 tuhatta kohden. Sorelissa oli lasten kuolevaisuus korkein, nousten 368.4 tapaukseen tuhatta kohden. Seuraavana oli Lewis, missä suhdeluku oli 333.3 ja Verdunissa se oli 285.5 tapausta tuhatta kohden.

Maakunnassa oli kuoleman syynä 371 tapauksessa keuhkokuume; 334 tapauksessa tuberkuloosi; 248 tapauksessa sydäntaudit; ja 125 tapauksessa syöpä.

Erikoista huomiota herättää suuri keuhkokuumeen uhrien lukumäärä, mikä osottaa vaillinaista pukeutumista. Tuberkuloosi on vanhastaan tunnettu köyhyyden ja kurjuuden aiheuttamana varsinaisena köyhälistön tautina. Syöpä on Quebecissa suhteellisesti enimmän levinnyt kuin muualla "sivistyneessä mailmassa."

ÖLJYHUIJARI BLACKMER — SYYTTEESEEN

Denver, Colo., kesäk. 16. — Liittohallituksen suurvalamiehistön toimesta on täällä eilen haastettu Teapot Dome öljyvarkauksien ajoilta kuuluisaksi tullut denveriläinen öljyhuijari H. M. Blackmer vastaamaan yhteensä kuuteen eri syytökseen, jotka koskevat väärien vero-ilmotusten laatimista ja yritystä petkuttaa valtiota tuloverossa.

Taistelu Tom Mooneyn vapauttamiseksi

LEVIÄÄ YLI KOKO MANTEREEN — MOONEYTA JA BILLINGSIA JO 12 VUOTTA PIINATTU SYYTTÖMÄSTI VANKILASSA

SAN FRANCISCO, kesäk. 15. — International Labor Defencen (kansainvälinen työväenpuolustus), jonka päämaja on New Yorkissa, toimesta on pantu käyntiin kautta maan ulottuva agitatsionikamppailu porvariston luokkakoston uhreina San Quentinin ja Folsomin vankilassa viruvien työläisten, Tom Mooneyn ja Warren K. Billingsin vapauttamiseksi. Molemmat tulivat yli kaksitoista vuotta takaperin tuomituiksi valheellisten syytösten perusteella. Mooney sai alunperin kuolemantuomion San Franciscon räjähdysjutun yhteydessä. Tuomio muutettiin sittemmin elinkautiseksi vankeudeksi. Hän oli aikaisemmin ollut mainitun kaupungin raitiotyöläisten union luottamusmiehenä ja saanut työnantajain vihat päällensä. Siitä johtui vangitseminen ja tuomio jotka kokonaan perustuivat valheellisiin väitteisiin ja todistuksiin. Mooney on nykyään 47-vuotias mies. Vankilakidutus on saattanut hänen terveytensä kokonaan pilalle.

Kapitalistit suunnittelevat hiiliteollisuuden "säännöstelyä"

Kysymyksessä tietenkin suurempien voittojen tavoitteleminen

NEW YORK, kesäk. 16. — Porvarilehdet kertovat, että hiiliteollisuus, joka jo kauan on kärsinyt sen johdosta, ettei ole olemassa mitään säännöstelyä tuotannon ja kulutuksen välillä, kuulutuksen jatkuvasti ollessa vähenemään päin, on oppinut eräitä läksyjä kupari, puuvilla, tekstiili, sokeri ja kumiteollisuudelta.

Se nykyään yhdistyy yhteiseen yritykseen hiilen kulutuksen lisäämiseksi, hiiliteollisuuden tutkimisen edistämiseksi ja paremman tasapainon aikaansaamiseksi tuotannon ja tarpeen välille.

Täällä pidettiin viime tiistaina neuvottelukokous, jossa edustettuina olivat eräät man huomattavimmista hiilikomppanioista, hiilen tukkukauppiosta j.n.e. Kokous valitsi viisi komiteaa viemään asiata eteenpäin. Nämä komiteat tulevat edustamaan kovanhiilen kaivoksia, National Coal Associationia (kansallista hiiliyhdistystä), American Wholesale Coal Associationia (amerikkalaista hiilen tukkukauppayhdistystä), hiilen vähittäiskaupan kansallista yhdistystä sekä viidentenä komitea, joka ei ole edellisten kaltainen, vaan käsittää erään lämpösäännösteykomppanian varapresidentti, erään Yhdysvaltain kauppakamarin hiiliosaston entisen insinöörin, sekä erään kolmannen herrasmiehen.

Sanotaan, että tämän neuvottelukokouksen tulokset tulevat melkoisesti vaikuttamaan ei ainoastaan hiilen kuluttajiin, joita kaivosporhot, tukkuja vähittäiskauppiaat koettavat yhteistoiminnalla kiskoa entistä enemmän "nettoa", vaan 500,000:n kaivosmieheen, 50,000:een hiilen vähittäiskauppiaaseen, 2,500:aan tukkukauppiaaseen ja 7,500:aan kaivosomistajaan.

Kubassa vallitsee lahtariterrori

WASHINGTON. — Pan-Amerikamattiunioihin, mutta mitään lupauksia viime helmikuussa kävi Kuban presidentin Machadon puheilla, pyytäen häntä poistamaan se terrori, mitä harjoitetaan Kuban ammatillisia järjestöjä vastaan. Presidentti silloin selitti suhtautuvansa myötätuntoisesti ammattiunioihin, mutta mitään lupauksia pakkovallan lakkauttamisesta ei annettu.

Siitä lähtien ei tilanne ole ollenkaan muuttunut. Sama lahtariterrori, joka joku vuosi sitten verisesti toimi rautatieläisten lakon lopettamiseksi, ampumalla lakon johtajat, hallitsee edelleenkin. Maassa sanotaan olevan n. 250,000 ammatillisesti järjestynyttä työläistä, jaettuina n. 200 eri ryhmään, mutta heidän ei sallita liittyä yhteen eikä myöskään pitää mitään säännöllistä unioitoimintaa. Poliisi on aina läsnä heidän kokouksissaan valmiina sekaantumaan heti, kun tehdään päätöksiä, jotka millään tavalla uhkaisivat Kuban porvariston etuja.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja. Ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

TOIMITTAJAT:
A. VAARA. B. A. TENHUNEN. H. SULA. R. PEHKONEN.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
[illegible]

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

Lehteen aiotut ilmoitukset pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivää edellisenä arkipäivänä.
Vapauden toimitus: Liberty Building, 33 Lorne Street. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 33 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

General advertising rates 75c. per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonalliselle nimelle: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Yhdysvaltain hiilenkaivajat uutta järjestöä rakentamaan

Viime viikon alussa pitivät United Mine Workers-järjestön eri piirien virkailijat ja järjestymättömien alueiden lähettämät edustajat Pittsburghissa, Pa., yhteisen neuvottelukokouksen, minkä edesottamisilla on historiallinen merkitys Amerikan työväestölle, lausuu toimituspalstoillaan Yhdysvaltain englanninkielinen toverilehti, The Daily Worker. Kun Canadan ja Yhdysvaltain hiilenkaivajain järjestötyöllä on semminkin edesmenneinä vuosina ollut samanlaisia probleemeja voitettavana, niin tulkoon mainittua konferenssia koskeva, The Daily Workerin selostus kokonaan julkaistuksi näillä palstoilla. Samalla lienee kuitenkin asianmukaista todeta, ettei Yhdysvaltain hiilenkaivajain esimerkin umpimähkäinen seuraaminen ole eduksi Canadan hiilenkaivajille.

The Daily Worker jatkaa:

Näitä United Mine Workres-järjestön edustajia on onniteltava rohkeudestaan ja edessään olevan tilanteen ymmärtämisestä, koska he päättivät kutsua koolle kansallisen konventsionin, perustamaan uutta kaivosmiesten järjestöä.

Viimeisen neljäntoista kuukauden ajan on John L. Lewisin johtama ja varsin epärehellinen virkailijasto, suloisessa sopusoinnussa työväenjärjestöjä vastustavain hiiliparoonien kanssa, raadellut United Mine Workers-liittoa. Yli vuoden ajan on kaivajain entisen liiton heikentynyt ja murskautunut runko seissyt tuon aikoinaan niin mahtavan järjestön paikassa. Ja Lewisin byrokraattinen koneisto on kynsin hampain pysytellyt kiinni kaivajain liiton virkapaikoissa — niissä, mitä järjestössä vielä on jälellä. Sen lisäksi, että Lewisin masiina on varastanut esimiehen vaalit kolme eri kertaa, on tämä masiina pysyttäytynyt järjestön satulassa murhain ja "häpeällisten sopimusten" avulla. Lewis, nimellisesti taistellen hiiliparooneja vastaan, on itse asiassa taistellut koko maan kaivajia vastaan molemmin käsin niin pontevasti, ettei edes hänen pikkusormensa ole ollut vapaana taistelemaan hiiliparooneja vastaan.

Lewis, joka on ammatiltaan imperialistisen kapitalismin asianajaja, saattaa juuri sen takia tehdä sovinnon vaikka minkä hiiliparoonin kanssa; mutta kaivajain joukkoja vastaan saattaa hän käydä vaiu sotaa. Sillä Lewis ja kokonainen legio järjestön pienempiä virkailijoita, jotka muodostavat Lewisin "miehitysarmeian" United Mine Workers-liitossa, ovat kapitalistisen riistojärjestelmän lujia tukipylväitä. Ollen melko huomattu jäsen samassa poliittisessa puolueessa, mihin kuuluu Andrew Mellon, Calvin Coolidge, Rockefeller ja Morgan, saattaa Lewis nähdä ja ajatella vain samalla tavalla kuin Mellon, rikkurikaivosten omistaja; lakonsärkijä Coolidge; Rockefeller, yhtiöiden kontrolloimain ammattiliittojen perustajanero; ja Morgan, terästrustia kontrolloivain finanssikapitalistien päämies. Hiilenkaivajain kamppailu on nyttemmin sivuuttanut sen kohdan, missä Lewis vielä saattoi uskotella, että hän toimii United Mine Workers-järjestön esimiehen ominaisuudessa. Tämä järjestö, mikä vaikeasti haavoittui Lewisin aikaisempain petoksien takia, joutui tällä kertaa kamppailuun elämästä ja kuolemasta.

Lewis ei ole koskaan antanut kannatustaan millekään semmoiselle suunnalle, mikä olisi johtanut työläiset kohti voittoa. Sen sijaan hän on "johtanut" kaivajain järjestöä kohti kuolemaansa, sikäli kuin hän on siihen kyennyt. Julkinen lakkojen särkeminen; harkittu, tahallinen kokonaisten liitto-osastojen ja vieläpä kokonaisten piirien erottaminen järjestöstä; kaivajia vastaan käytetyn poliisi- ja sotilasvoiman tukeminen; julkinen lakonrikkurien järjestäminen Coloradon lakkoa vastaan; yritys näännyttää taisteluhaluiset paikallisosastot nälkään, lopettamalla niiltä lakkoavustuksen ja samanaikaisesti pakottaen toiset paikallisosastot hyväksymään "häpeäsopimuksen" — ovat muutamia niistä menetelmistä, mitkä ovat johtaneet nykyiseen tilanteeseen, missä uuden kaivosmiesten liiton rakentaminen on välttämätön tehtävä.

Kaivosmiehet ovat taistelleet vuosikausia, ja erikoisesti viimeiset neljätoista kuukautta, järjestönsä pelastamiseksi. Tämä taistelu järjestön pelastamiseksi on alkanut aikaa ollut ensi kädessä taistelua suurrikkuria vastaan, jonka käsissä on, kolme eri kertaa varastettu, kaivajain liiton esimiehen toimi. Taistelu hiilenkaivajain liiton pelastamiseksi on ollut yksi kaikkein urhoollisimpia taisteluita Amerikan työväenliikkeen historiassa. Äskettäin ilmeni tämä taistelu ylimääräisten konventsionien pitämisessä useissa piireissä, erottaakseen kaivajain liiton viroissa olevat, Lewisin sakkiin kuuluvat, yhtiöiden kätyrit toimistaan. Useissa piireissä saavutettiinkin toivotut tulokset. Mutta Lewisin masiina epäsi näiden ylimääräisten konventsionien tekemät päätökset.

Puhdistuksen toimittaneiden piirien uudet virkailijat, jotka viime viikon alussa pitivät neuvottelukokousta Pittsburghissa, olivat kylliksi loogillisia, katsoakseen suoraan silmiin kaivajain järjestön pelastustaistelun nykyistä vaihetta. He selvästi näkivät, että järjestön pelastustaistelun nykyinen vaihe on itse asiassa taistelua uuden, voimakkaan järjestön rakentamiseksi entisen, hävitetyn järjestön tilalle.

Yhdysvaltain kaivosmiehet on järjestettävä sataprosenttisesti. Heidän on rakennettava itselleen mahtava järjestö, mikä ylettyy jokaiseen kaivokseen, missä hiiltä irrotetaan. Järjestäytymättömyys on hävitettävä juuriaan myöten. Kaivajain on vallattava takaisin sataprosenttisesti se alue, mistä Lewis on luovuttanut seitsemänkymmentäprosenttia hiiliparooneille.

Sen kaivostyöläisten kansallisen konventsionin, mikä päätettiin pitää tulevan syyskuun aikana, on suoritettava tehtävänsä niin, että uusi järjestö tulee rakennetuksi sinne missä vanha on hävitetty. Mutta tähän tehtävään on käytävä käsiksi paljoa ennemmin. Siihen olisi ryhdyttävä heti. Käynnissä olevaa lakkoa on tuettava kymmenen kertaa tehoisammin kuin tähän saakka on tehty. Avustusta on lähetettävä kaivosmiesten kansalliselle avustuskomitealle.

On selvää, että kaivosmiehet voivat järjestäytyä vain siten, että he taistelevat hiiliparoonien kaikkia asiamiehiä vastaan.

Kaivosmiesten uuden järjestön täytyy ylettyä maan edestä laidasta toiseen ja muodostua Yhdysvaltain työväenliikkeen voimakkaimmaksi osaksi.

Eläköön kaivosmiesten uusi liitto!

Osuustoiminta

Osuustoiminnan alkeet

Osuustoiminnallinen liike työläisten keskuudessa on ilmennyt yhtenä taistelumuotona ihmisellisen elintason saavuttamiseksi. Kuitenkin missä hyvänsä osuustoiminta onkin ottanut juurtuakseen työläisten keskuuteen, ei sitä voida pitää ensimäisenä järjestymisyrityksenä; sillä se aina juontaa juurensa muista aikaisemmista järjestöistä. Rochdalen kankurit ennen osuustoiminnallista järjestymistään olivat tehneet useita, vaikkakin epäonnistuneita, yrityksiä järjestyä ammatillisesti. Sama on suhde meillä Canadassakin. Mikäli osuustoimintaa on ilmennyt, on sen järjestäjinä esiintyneet järjestyneet palkkatyöläiset tai maanviljelijät. Canadassa osuustoiminnan edistymisen esteenä osaltaan on perin alkeelliset osuustoiminnalliset lait, jos niitä voi sanoa ollenkaan olevan. Onpa olemassa lakeja jotka ovat suorastaan tähdätty osuustoimintaa vastaan. Esimerkin vuoksi voimme mainita 1919 laaditun, osuustoimintaa vastaan tähdätyn lain, joka kieltää osuuskunnilta oikeuden keskitettyyn yhteisostoon.

On kuitenkin olemassa jonkinlaisia maakunnallisia, osuustoimintaa määritteleviä lakeja. Saskatchewanin lainlaatiakunta hyväksyi 1913 lain, joka paremmin kuuluu argraarilaki-luokkaan. Tämä laki edellyttää, että viisi tai useampi maanviljelijää, voi hankkia hallituksen lupakirjan, harjoittaakseen vähittäiskauppaa osuustoiminnallisella pohjalla. Tästä pää-asiallisesti alkaa länsi-Canadan osuutoiminnallisen liikkeen historia. Tämän jälkeen perustettiin lukuisia osuustoiminnallisia yhdistiksiä ja osuuskauppoja; perusjäsenistö muodostuen ennemmin toiminnassa olleiden maanviljelijäin järjestöjen jäsenistöstä. Monet näistä aikuisemmista yhdistyksistä ja kaupoista epäonnistuivat osuustoiminnallisen kasvatustyön laiminlyönnin vuoksi.

Ensimäisenä tavallisena vastuksena osuusliikkeitä alkaessa ilmenee pieni pääoma, sillä liikkeen alkuunpanijoina on useammassa tapauksessa vain pieni ryhmä, jossakin muussa järjestössä kasvatuksensa saaneita työläisiä. He ovat kyllä useinkin uhraantuvaista väkeä, mutta työläisten varallisuus on perin rajoitettu, siksi olisi aina kohta alussa pääoman hankinnassa tunkeennuttava ulospäin, järjestymättömien työläisten keskuuteen. Niiden jotka eivät ole vielä uhranneet mitään työläisten taisteluiden tukemiseksi, kapitalistien riistoa vastaan, on myös otettava heille kuuluva osa kuormasta kannettavakseen. Tässä suhteessa on pyrittävä tekemään tiukemmin työtä kuin tähän asti. On pyritty uskomaan, että kun liike saadaan alkuun vaikka heikomminkin, niin työläisten kannatus on varma, sillä onhan osuusliike työläisten oma liike. Tämä arviointi pitää paikkansa vain siinä tapauksessa, että osuusliike heti alussa kykenee aivan kouraantuntuvasti hyödyttämään liiketuttava-piiriään. Tämä ei kuitenkaan ole aina mahdollista, sillä silloin kuin osuusliike jollekin paikkakunnalle syntyy, asettavat yksityisliikkeet sen tavallisesti tiukan kilpailun alaiseksi, joka usein muodostuu taisteluksi elämästä ja kuolemasta. Tälläisessä tilanteessa emme voi enää urvaantua epämääräisen joukon kannatukseen. Voimme pitää osuusliikkeen aseman turvattuna, jos jäsenistö silloin pysyy taistelussa mukana.

On perin tärkeä saada kaikki osuusliikkeen kanssa kosketukseen joutuvat työläiset yhtymään jäseniksi. Tämä edistää pääoman hankintaa, sekä johtaa työläiset omaksumaan liikkeen omakseen ja asettumaan sen puolesta taisteluun, jos vastoinkäymisiä sattuu. Irtonaisina, ulkopuoleisina he katselevat osuusliikettä samalla tavalla kuin yksityisiäkin liikkeitä.

Yksityisten liikkeiden keinot taistelussa osuusliikkeitä vastaan, ovat monenmoiset. Onpa tapahtunut, että yksityisliikkeet, tukkuliikkeiden kanssa tekemillään sopimuksilla, ovat saaneet osuusliikkeiltä estettyä eräiden tavaralajien hankkimismahdollisuuden. Kuitenkin tavallisena taistelukeinona osuusliikkeitä vastaan käytetään hintakilpailua.

Hintakilpailu ei ole koskaan rehellistä, sillä hinnat on jo ennen osuusliikken näyttämölle ilmestymistä määrätty yksityisliikkeiden välisen kilpailun kautta. Mikäli tätä saavutettua hintarajaa pyritään polkemaan, täytyy sen tapahtua laadun kustannuksella. Tästä juuri alkaakin osuusliikkeen käytännöllinen työmaa. On pidettävä kiinni laadusta.

Laadusta kiinnipitäminen edellyttää, että on pyrittävä kiinnittämään ihmisten huomio molempiin, laatuun sekä hintaan. Olletikkin juutalaiset liikemiehet ovat pitäneet erikoisen menestyksellistä hintakilpailua yllä, muihin kansallisuuksiin kuuluvia liikemiehiä vastaan, laadun kustannuksella. Tavallisella työläisellä — ellei hänellä ole erikoisiä liikemiespyrkimyksiä — ei ole aikaa, eikä erikoista haluakaan tutkia kaikenlaisia liikesalaisuuksia ja ei niin ollen voi kuvitellakaan kuinka monen laatuista saman lajin tavaraa voi hänellä olla tarjolla. Hän vain yksinkertaisesti pitää kiinni hinnasta, ajatellen: minkä saa halvimmalla se on edullisin ostaa. Tällaiset seikat täytyy osuusliikeiden paljastaa.

Monet aikaisemmat osuusliikkeet antaantuivat ilman enempää harkintaa, hintakilpailuun. Kokemattomuus ja yleinen liikemenettelytapojen tuntemuksen puute johti tälle tielle. Täytyy valloittaa laaja liiketuttavapiiri, niin menestys on varma. Tämä oli kannustimena. Ei osattu arvioida omia pääomallisia voimia yksityisiin liikkeisiin nähden.

Nouseva voi pitää, yllä hintakilpailua pienellä tappiolla, eikä tilanne näytä vaaralliselta. Odotetaan parempia aikoja, sillä oletetaan, että tappiota se on yksityisen liikkeenkin tappio. Kun nousuraja on saavutettu, alkaa laskukausi. Tämä useinkin muodostuu ylitse pääsemättömän turmiolliseksi. Canadan osuustoiminnan historriassa, tuntenee Saskatchewanin osuustoiminnallinen liike eniten tällaisia laskukausia 1913 ja 1918 välillä, jolla ajalla Saskatchewan osotti erikoista yritteliäisyyttä osuustoiminnallisella alalla.

Osuusliikkeiden jäsenistö hylkäsi omat liikkeensä, epäonnistuneina liikeyrityksinä, siksi, että osuustoiminnallinen kasvatustyö oli lyöty laimiin. Jäsenistö ymmärsi niitä vain tavallisina liikeyrityksinä ja sellaisina he myöskin jättivät suuren osan niistä. Myöhemmällä on kyllä perustettu — nykyään kaikkia kolmea länsi-Canadan viljankasvatus-maakuntaa käsittävä — jättiläismäinen osuustoiminnallinen liike, viljanmyynti-renkas, mutta sen alkuunpanokin oli jo tavallisista osuustoiminnallisten liikkeiden perustamistavoista poikkeava.

MITÄ NEUVOSTOLIITTO ODOTTAA GORKILTA

Kirj. N. BUHARIN

Gorki on ehtinyt 60 ikävuoteensa. Mutta siitä huolimatta — olen nähnyt hänet vain joitakin vuosia sitten — on hänellä tuskin mitään harmaita hiuksia (kroonillisesta sairaudesta huolimatta), silmät katsahtavat valoisina ja tarkkaavina otsan alta, joka on eräänlaisten venäläisille ominaisten kurttujen uurtama, viiksensä työntyvät veitikkamaisesti esiin, rohkea, elävä — ja miten elävä! — sielu kurkistaa esiin koko meidän kalliin juhlijamme pitkästä, kulmikkaasta olemuksesta. Sivumennen sanoen ei se ihminen voi tuntea itseään erin iloiseksi, jonka luokse kaikki saapuvat "mieluisalla" uutisella: "Sinulla, rakas veli, on kuusi vuosikymmentä niskallasi." Mutta tämä tekee tuskin Gorkia levottomaksi: toden totta, kukaan ei voisi ulkomuodosta päättää häntä 60-vuotiaaksi ja kutsua häntä — "kunnianarvoiseksi ukoksi". Jopa se seikka, että hänellä on lastenlapsia, tuntuu hullutelulta taikka fascististen valokuvaajain keksinnöltä, olemme siinä määrin oppineet pitämään Gorkia nuorena, elämäälahjcittavana voimana.

En mieli nyt kirjoittaa enempää Gorkin valtaisista ansioista kuin hänen häilynnästään ja erehdyksistäänkään, en liioin hänen kirjallisesta nimestään kautta maailman. Lausun vain joitakin sanoja siitä, mitä Neuvostoliitto odottaa Gorkilta. Mitä se odottaa Gorkilta suurena proletaarisena taiteilijana, meidän kirjailijanamme.

Gorki on kollektivisti, hän tuntee joukon, tämän elämän rytmin, tämän taistelun, työn, kansan, suurten ihmisjoukkojen hengähdyksen. Hänen luomistyönsä aikaisempi kausi, loistava venäläisen avojalkavaeltajan kausi kaikkine kirjavine riepuineen ja "riippumattomine käsityskausineen" on aikoja sitten sivuutettu, joskin tämä kausi Gorkin luomistyössä kaivoi esiin "Venäjän valtion" rämeen asukit ja suoritti suunnatonta vallankumouksellista osaa. Gorki on taiteilija, joka tuntee joukon. Gorki on kulttuurin ja työn kuuluttaja. Hän on tottunut arvostamaan ja kunnioittamaan työtä kaikkialla maailmassa. Kukaan ei tunne niin hyvin luovan työn koko paatosta kuin Gorki, kukaan ei tunne niin työn valtaisen vallankumouksellisen muokkauksen merkitystä kuin tämä proletaarinen kirjailija. Yksinpä hänen virheensäkin lokakuussa 1917 käy ymmärrettäväksi sen kautta, että taiteilija on nähnyt ja aivan liiaksi paljon tuntenut vallankumouksen kustannuksia, mitkä verivirroillaan ja hävityksen paulhullaan kaihtivat häneltä luovan tulevaisuuden näköalat.

Gorki taistelee poroporvarillisuutta vastaan, millä tässä maassa on varsin vahva pohjansa.

Gorki on etevä tarkkaaja, elämän tuntija tiedonhaluisin silmin, käsin, jotka älyävät käydä käsiksi "materiaaliin": hän on kasannut valtaisia elämän- ja taidekokemuksia, hän on kehittänyt itsessään verrattoman kyvyn kairautua elämään; hänen kirjalliset tyyppinsä ovat elämää eivätkä koristeltuja tyyppejä; hänessä on kaikella elävällä väri eikä poskimaalia, totuutta eikä väärää vinguntaa.

Selleinen on ihminen, jota me nyt tarvitsemme, enemmän kuin koskaan, on meille äärimmäisen tarpeellinen.

Uudelleenrakennustyötä suoritetaan kuumeenomaisesti. Neuvostomuurahaisemme ovat sitkeämpiä kuin milloinkaan ennen. Ihmiset vierittävät raskaita paasia, tekevät tyhmyyksiä ja erehdyksiä, korjaavat ne, erehtyvät uudelleen ja korjaavat taasenkin erehdyksensä, muokkaavat uudelleen kaiken ympärillään, muokkaavat uudelleen itsensäkin, mutta toistaiseksi ei tästä suuremmoisesta kaudesta ole mitään laajempaa kuvausta. On yrityksiä, mutta ne ovat heikkoja. Ne ovat useimmiten ulkopuolisten surinaa taikka raudanlujien, terästyneiden ja muiden proletaaristen kirjailijain sataprosenttisia riemulauluja, kirjailijain, joiden tuotannossa ei tapaa mitään eri tyyppien orgaanista yhdistelmää. Heidän tuotannossaan on vain keinotekoisia nukkeja uuden koettelemista varten, keinotekoisia nukkeja, jotka "tehtävän" mukaisesti ovat mekaanisesti "yhdistettyjä" (ja jumala tietäköön, mitä kaikkia sanoja vielä keksitäänkin).

Meidän historiamme "Sankari" on ennenkaikkea joukko. Kuka saattaa tämän joukon oikeudelliseen asemaansa kirjallisuudessa? Kuten maalauksessa kaikin mahdollisin tavoin esitetään "johtajia" (joka kolkassamme rehoittaa — jos kohta huono — "pyhimysmaalaus"), niin esitetään kirjallisuudessakin "joukon" "sankareja". Toistan, ettei ole lainkaan kysymyksessä jonkinlaisen tiukan persoonattoman, yksisilmäisen olennon kuvaaminen. "Joukko" on moninaisten tyyppien määrätynlainen elimillinen eheys. Joukon esittämiseksi vaaditaan tarkkaamis- ja tietämiskykyä. Huudamme: "Esiin joukko!" Mutta kaiku on varsin heikko.

Maassamme suoritettava suuri uudelleenrakentamistyö ei suinkaan tee mahdottomaksi poroporvarillisuutta, mikä välistä on yhtä liikuttava kuin vanha. On laatuisaa tarttua pihteihin ja käydä lujin käsin tukkaan, niin että poroporvari käy pahoinvoivaksi, mutta samalla on pidettävä huolta, ettei lukija ikävysty, vaan että hän kietoo hihansa ryhtyäkseen yhä riuskempaan työhön — olisiko tämä niin hullua?

Mutta meillä tarjotaan sen sijaan pitkäveteisyyttä Jos meillä edes olisi kunnon arvostelua, mutta tämäkään on tuskin vielä syntynyt Meillä on paljon suupaltteja, jotka kädenkäänteessä tekisivät kaikki syrjähyppäykset. Kirjailijatkin "arvostelevat itseään" sen sijaan, että tutustuisivat ennenkaikkea asiaansa, t.s. tutkimalla elämää ja pohtimalla sen ilmaisumuotoja. Meillä on syntymässä paljon hyvää. Mutta tämä kirjallisuus ei ole vielä ylen rikas.

Gorki kykenee kaikkine lahjoineen täyttämään valtaisen aukon. Häntä odottaa omana taiteilijanaan, meidän Neuvostoliittomme ja meidän puolueemme, johon hän on ollut yhdistetty monia vuosia. Sen vuoksi odotamme me Gorkin paluuta; hänhän matkustaa luoksemme työhön, suureen, hyvään, kunniakkaaseen työhön.

Montrealin uutisia

NE SUURET JUHANNUSJUHLAT

Juhlat alkaa, kuten on jo ennen ilmoitettu, suurilla juhannustansseilla 23 päivän illalla Stanley-haalin alasalissa, jossa tanssitaan koivulehtien ihanassa tuoksussa ja viihdytellään erikoisissa lehtimajoissa. Soitosta huolehtii nelihenkinen orkesteri. Kukaan ei tietysti halua jäädä tästä ihanuudesta pois. Sunnuntai-iltana taasen katsellaan laulunsekaista huvinäytelmää "Pappilan rakastelijat" saman rakennuksen yläsalissa, joten näin kahtena päivänä juhlitaan juhannusta, ensi kerran Montrealin suomalaisten keskuudessa. Päiväksi ei ole laitettu mitään erikoista, vaan jokainen voi levähtää illan tanssin jälkeen ollakseen reipas seuraamaan kappaletta sunnuntai-iltana. Kuitenkin voidaan käydä tutustumassa osaston kentällä sunnuntai-iltapäivällä, vaikka sinne ei olekaan osaston puolesta mitään laitettu, vaan päätettiin kentällä juhliminen jättää seuraavaksi sunnuntaiksi.

SUOMESSA VANGITTUJEN PUOLUSTAMINEN

Suomalainen Puolustusliiton osasto oli järjestänyt iltamat osaston lukutuvalle Suomessa vangittujen toverien puolustusrahaston hyväksi, jotka onnistuivat kiitettävästi Montrealin oloihin verraten, sillä se joukko joka oli sinne saapunut, ymmärsi täydellisesti asian, se näkyi avunannosta minkä he antoivat. Ensin oli pari lyhyttä puhetta ja muita yksityisnumeroita, jonka jälkeen alettiin myymään myytäviä, joita oli laitettu rahankeräystä varten ja jotka tekivät kauppansa hyvästi, koska niin pienestä joukosta kerääntyi kokonaista 58 dollaria ja joku sentti. Mitä parhaimmat kiitokset kaikille jotka uhrasivat roponsa yhteisen hyvän asian eteen, samalla osoittamalla, että Suomen toverit eivät ole taistelussaan yksin, vaan työväenluokan jäsenet ovat heidän mukanaan olkoonpa he asumassa sitten missä tahansa.

"HOOPOJEN OOPPERA"

Osaston huvitoimikunta on ottanut harjoitellakseen kappaleen "Hoopojen ooppera", joka tullaan esittämään ulkoilmanäytäntönä osaston kenttäjuhlien yhteydessä. Heti kun näette ilmoitukset osaston kenttäjuhlista, niin myöskin saatte tietää, että silloin näette "Hoopojen oopperan". Pitäkää varanne.

VOIMAKOMPPANIAN ASIA

Kaupungin majuri Houden johdolla on jo viikon ajan pidetty protestikokouksia, joissa on selostettu voimakomppanian ostoa kaupungille ja protesteerattu sen korkeaa hintaa vastaan. Nykyinen komppania, joka osti voimakomppanian, oli siitä maksanut yhdeksän ja puoli miljoonaa, jotavastoin nykyinen komppania vaatii siitä 14 miljoonaa. Kaupungin majuri on alun pitäen vastustanut komppanian voimalaitoksien ostoa komppanian määräämällä hinnalla, jotavastoin osa kaupunginvaltuuston jäseniä kannattaa ostoa. Kaupungin majuri Houde kannattajineen tekee selväksi kaupungin asukkaille, että komppanian arvioiman hinnan maksaminen on liian korkea, suoranainen ryöstö kaupungin asukkailta.

SUURTA LAINAA VALMISTELLAAN

Kaupunginvaltuusto on keskustellut 5,934,000 dollarin lainan otosta kaupungille ja on päättänyt tämän panna veronmaksajain äänestettäväksi 24, 25, 26 ja 27 päivinä. Lainarahat tultaisiin käyttämään seuraavasti: miljoona seitsemänsataatuhatta polttolaitoksen laittamiseen itäpäähän kaupunkia, miljoona viisisataatuhatta uuden palohälyytysverkon järjestämiseen, kahdeksansataa kolmekymmentäneljätuhatta kaupungin osuuteen Lachina-kanaalin kaivamiseen, viisisataatuhatta poliisihälyytysverkon uudestaan järjestämiseen, kuusisataatuhatta poliisi- ja palokunta-asemien lisälaittamiseen ja kahdeksansataatuhatta tien laittamiseen Park Ave. C. P. rautatien alitse. Ennenkuin laina voidaan ottaa, pitää saada veronmaksajain enemmistön suostumus.

Samassa valtuuston kokouksessa myönnettiin myöskin miljoona viisisataatuhatta kaupungin erilaisiin yleisiin töihin; suurin osa rahoista oli eri katujen ja katukäytävien korjauksiin ja uusimisiin. Myöskin oli valtuuston kokoukselle saapunut kirjelmä Maisonneau Workers yhdistykseltä, jossa kehoitetaan vesi- ja voimakomppanian juttu annettavaksi kaupungin väestön päätettäväksi ja että laitoksista ei saa maksaa mitenkään enempää 12 miljoonaa kolmeasataatuhatta, minkä kaupungin arvio-expertti on tehnyt. — J.

Toronton uutisia

HUOMATTAVA PUHETILAISUUS

Rebecca Grecht New Yorkista, kansallisen kaivostyöläisten avustusjärjestön huomattavimpia naispuhujia ja kaivostyöläisten puolesta taistelijoita, puhuu Ukrainan Labour Temple'ssä, 300 Bathurst Street, torstaina t.k. 21 pnä kello 8 ip. Puheen aiheena on: Yhdysvaltain kaivostyöläiset ja heidän taistelunsa leipänsä puolesta.

Tulkaa kuulemaan totuudenmukaisia kuvauksia siitä terrorista, joka Yhdysvaltain hiilikaivosalueilla nykyisin vallitsee. Pääsy on vapaa. Kaikki kuulemaan erinomaista puhujaa.

OHJELMAILTAMA

Ohjelmailtama on Don-haalilla sunnuntaina t.k. 24 pnä. Ohjelma monipuolista, jossa m.m. näytöskappalekin. Pitäkäähän mielessänne.

Sault Ste. Marien uutisia

AINO HORMAVIRTA KUOLLUT

Sairastettuaan pitkän aikaa kuoli täällä sunnuntai-iltana kello yhdeksän tienoissa, laajoissa piireissä tunnettu Mrs. Aino Hormavirta.

Hautaus tapahtuu huomenna, tiistaina, kello kaksi iltapäivällä.

Suomesta

PETSAMON VARTIOALUS VALMISTUNUT

Viime viikolla, alkupäivinä, oli Helsingissä valtion Hietalahden telakalla valmistunut Petsamon vartioalus, joka jo ennen niitinkään lyöntiä ehti tulla kuuluisaksi. Laivan nim. tilasi sosdem hallituksen aikana ministeri Rieti Itkonen, tilaten sen huomattavan kalliimman kuin oli eduskunnan päätös. Tästä hyvästä sai Rieti potkut hallituksesta.

Laiva on otettu valtion puolesta täysin valmiina vastaan, ja tullaan se heti lähettämään Petsamoon. Nimeksi sille on pantu "Turja". — Mielestämme olisi sille ollut sopivin nimi "Rieti". Se olisi ollut historiallinen ja olisi samalla muistuttanut jälkeen tuleville, että se on sosdem ministerin tilaama, kanuunoilla varustettu vartiolaiva, pitämään Petsamon köyhiä ja kurjuudessa eläviä kalastajia kurissa ja lainpelvossa.

MIES AMPUNUT NAISEN

Viime kuun 26 pnä klo 10 ajoissa illalla tapahtui Hämeenkyrön pitäjän Kyröspohjassa Rossan talon pihamaalla murha ja itsemurhayritys.

Autonkuljettaja Kalle Uotila, joka parin viime viikon ajan on ollut kuljettamassa omnibusautoa Hämeenkyrön — Tampereen välillä, saapui viime lauantaina iltapuolella tavalliseen aikaan Hämeenkyröön. Saatuaan vaununsa vajaan yöksi lähti hän Rossan taloon, jossa oli asunut viime talven. Siellä oli talon karjakko Alma Raittila valmistellut aikaisemmin nimipäiviään ja lienee hänellä tällöin ollut apulaisena muudan naishenkilö. Illalla lähti Raittila saattamaan apuihmistään tämän kotiin. Tällä ajkaa oli Uotila ottanut sotilaskiväärinsä ja mennyt pihamaalla olevaan puutarhaan, jossa hän erään puun takana odotteli Raittilan palaamista. Tämä saapuikin pian takaisin ja kun hän oli päässyt Uotilan lymypaikan lähelle, ampui Uotila häntä kohti lauksen. Kuula tunkeutui R:n lapaluitten välistä sisään, tullen ulos rinnasta ja Raittila kaatui heti kuolleena maahan. Tämän jälkeen murhamies lähti juoksemaan vainiolle ja jonkun matkan päässä hän riisui jalkineensa ja yrittäen painaa liipasinta varpaallaan koetti ampua ohimoonsa. Hän ampui kaksi laukausta, joista kumpikin meni kuitenkin ohi, toinen ainoastaan hyvin lievästi raapaisi.

Tapahtuma huomattiin heti ja paikalle kutsutut poliisiviranomaiset toimittivat viipymättä pidätyksen. Helluntaipäivänä toimitetuissa kuulusteluissa ei Uotila ole osannut selittää syytä veritekoonsa.

Murhattu Raittila oli iältään 20-vuotias, ja kotoisin Ikaalisten pitäjän Iso-Reiviosta. Uotila taasen on 25-vuotias ja kotoisin Mouhijärveltä. Hän on edelleen pidätettynä ja tullaan hänet asettamaan syytteeseen harkitusta murhasta. — Tam. San.

MURHENÄYTELMÄ TUUPOVAARAN ÖLLÖJÄRVELLÄ

V.k. 18 p:nä ap. olivat puutavarayhtiö Pohjolan tukkityömiehet Matti Bamberg ja Otto Ehrukainen Öllöläs-tä, Tauno Pesonen Kortevaaran kylästä ja Otto Puumalainen, joka myös on kotoisin Tuupovaaralta, kelaamassa propsipuupyrästä (lauttaa) järven eteläpäähän kosken niskaan. He olivat laskeneet veneestä ankkurin, kun köysi ei ulottunut rantaan ja kun muuten ei olisi voitu estää pyrään painumista tuulen mukana rannikolle, sillä järvellä, joka on noin 4,000 metriä pitkä ja 800 m. leveä, vallitsi sillä hetkellä kova myrsky.

NUORISON OSASTO

Nuorisokysymys PAI:n kongressissa

Punaisen ammatti-internationalen kongressissa selosti Appel toimintaa nuorison keskuudessa. Hän selitti m.m., että "se seikka, että kongressi oli asettanut kysymyksen toiminnasta nuorison keskuudessa päiväjärjestykseen, todistaa, että PAI. arvostaa täysin nuorison merkityksen kapitalistisen järkiperäistyttämisen nykyisenä kautena. Nuoriso muodostaa nykyisin täysiarvoisen työvoiman tuotantoprosessissa. Siitä huolimatta tekee työväennuorison palkka useimmissa maissa vain 40 pros. aikuisten palkoista. Nuorten työläisten työpäivä yhtä Nuorten työläisten työpäivä on yhtä pitkä kuin täysikasvuisten.

Monien maiden työväenuoriso on viime vuosina alkanut taistella asemansa parantamiseksi. Se on organisoinut lakkoja, ja monessa tapauksessa esiintynyt vanhempien asian esitaistelijana. Ammattiyhdistysten on luotava enemmän huomiota työväennuorison vaatimuksiin. Vallankumouksellisen ammattiyhdistysliikkeen on, päinvastoin kuin reformististen ammattiyhdistysten, jotka ovat kieltäneet työväennuorisoa käyttämästä lakkooikeutta, vedettävä työväennuoriso taloudelliseen taisteluun. PAI:n kannattajain on aktiivisesti tuettava nuorten työläisten itsenäisten lakkojen toteuttamista. On välttämätöntä, että kongressi antaa selvät työväennuorisotunnukset. Amsterdam-internationaali ja Sosjalistinen nuorisointernationaali ovat viime aikoina käsitelleet kiihkeästi työväennuorisoa koskevia kysymyksiä, estääkseen työväennuorison parajkaa tapahtuvan jyrkentymisen ja pysyttääkseen sen luokkataistelun ulkopuolella. PAI:n kannattajain on kaikin keinoin vedettävä työväennuoriso ammattiyhdistyksiin ja keksittävä nuorille työläisille uusia organisatiomuotoja. Vallankumouksellisissa ammattiyhdistyksissä toimivat nuorisokomiteat on tehtävä todellisiksi joukkojärjestöiksi ja luotava eheä nuorten ja täysikasvuisten työläisten taistelurintama."

Appeltin referaatin ja Croisetin vastareferaatin jälkeen aletussa keskustelussa osoittivat puhujat, että nuorta työvoimaa käytetään kaikissa kapialistisissa maissa mitä suurimmassa määrin, koska se on halpaa ja edullista työnostajille. Nuorten työläisten palkat ovat 30—40 pros. alemmat kuin täysikasvuisten. Puolassa korvataan ylihiestetyt vanhemmat työläiset nuorilla, jotka saavat äärimmäisen pientä palkkaa. Latinalaisessa Amerikassa ei ole mitään laillista nuorison työsuojelusta; sen sijaan koettaa porvaristo vetää työväennuorisoa porvarillisiin urheiluseuroihin pitääkseen sitä sen kautta poliittisen taistelun ulkopuolella.

Aivan toisen kuvan tarjosivat Neuvostoliiton työväennuorison edustajat. Neuvostoliitossa paranee nuorison asema, päinvastoin kuin kapitalistisissa maissa, tuotannon järkiperäistyttämisen ohella. Neuvostoliiton nuorison edustajan esittämäin numerojen mukaan oli maassa viime vuoden alussa 1,068 tehdas- ja verstaskoulua, joissa oli 107,000 oppilasta. Työväennuorison ammattitaito lisääntyy joka kuukausi. Nuoret työläiset ovat neuvostolakien erikoisessa suojeluksessa.

RAATAJAN SERENADI

Nuotteja on nyt saatavana

Viime vuosina useissa eri tilaisuuksissa on esitetty tov. A. Virtasen sovittama "RAATAJAN SERENAADI", yksi kauneimpia työläislauluja; myös on se Columbia levyssä (No. 3064, toisella puolen Sonja, jota on myöskin saatavana Vapauden Kirjakaupasta). Kun olemme saaneet nuottitilyksiä joka puolelta päätimme kustantaa tämän kahtena sovituksena ja on sitä nyt siis saatavissa kirjakaupastamme. Instrumentille ja laululle, taikka lauluduetto, pianon säestyksellä, hinta 40 senttiä. Viulusolo tai Duetto, pianon säestyksellä, hinta 40 senttiä kappale.

Asiamiehille tavallinen alennus.

Vapauden Kirjakauppa

Box 69, Sudbury, Ont.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markkaa

39.60

Canadan Dollarista

LÄHETYSKULUT:

40c lähetyksistä alle $20.00, 60 c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 25c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Sudburyssa ja ympäristöllä asuvat voivat käydä Vapauden konttorissa tiedustamassa erikoiskursseja.

LAIVAPILETTEJÄ MYYDÄÄN TIEDUSTAKAA PILETTIASIOITA

Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, ONT.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario

VAPAUS MONTREAL BRANCH
289 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

A. T. HILL,
957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

DAVID HELIN
eri paikkakunnilla Pohj.-Ontariossa

J. OKSANEN
Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI,
South Porcupine, Ont.

CHARLES HAAPANEN,
Osuuskauppa, Timmins, Ont.

Ankkuriköysi alkoi kuitenkin kiristyä niin lujalle, että veneen kokka rupesi painumaan veteen ja silloin tällöin paiskautui jo laine sisäänkin. Näin ollen, koska ilmeinen vaara uhkasi, ryhdyttiin ankkuriköyttä irroittamaan. Mutta kun se ei tapahtunut kyllin nopeasti sen vuoksi, ettei solmua saatu auki, sivalsi joku miehistä kirveellä köyden poikki. Tällöin vene äkkiä köyden kiristyksestä vapautuneena sai sysäyksen ja yksi miehistä horjahti laidalle, ollen tästä taas seurauksena veneen kumoonmeno ja kaikkien neljän miehen veden varaan joutuminen.

Vaikka tapahtumapaikalta on lähimpään rantaan matkaa vain noin 60 metriä, ei yksikään veteen joutuneista jaksanut ankarassa aallokossa sinne uida, vaan hetken apua huudettuaan ja koetettuaan pysytellä pinnalla hukkuivat muut kolme, paitsi Otto Puumalainen, joka pelastui kumossa olevan veneen pohjalle, mistä hänet korjasivat huutojen johdosta läheisestä talosta paikalle rientäneet ihmiset. Hukkuneista olivat Matti Bamberg ja Tauno Pesonen nuoria, perheettömiä miehiä. Otto Ehrukaiselta jäi vaimo ja 2 viikon ikäinen lapsi.

"TOSI-ISÄNMAALLINEN" OPETTAJA TOTEUTTANUT KASVATUS-OHJELMAANSA

Harjoittanut törkeää väkivaltaa oppilaisiinsa nähden

Jurvassa on paljastunut jälleen juttu, joka sangen hyvin kuvaa minkälaisia olioita kätkeytyy lasten "kasvattajien" naamion taakse. Samalla se osoittaa kuinka turvattomia työläislapset ovat näiden "sivistyneiden" henkilöiden pelinappuloiksi joutuessaan. Asioiden kulku on seuraava: Jo pitemmän aikaa ovat Jurvan Tupen piirin kansakoulua käyvät tytöt valitelleet opettajansa E. Sipilän, joka on v. 1918 kunnostautunut valkaisija, harjoittavan väkivaltaa heitä kohtaan. Kun väkivallanteon alaisiksi joutuneet ovat olleet vähävaraisten lapsia, ei sitä ehkä ole laskettu niin suureksi rikokseksi että siitä olisi kannattanut tutkimusta toimittaa.

Lopulta oli suorastaan pakko tarttua asiaan, huhujen tullessa yhä voimakkaammiksi ja asiaa tutkimaan asetettiin erityinen tutkijalautakunta. Vaikka tutkijoihin kuului m.m. Jurvan suojeluskunnan päällikkö, katsoi väkivaltaa harjoittanut opettaja parhaaksi tunnustaa. Hän kertoi harjoittaneensa sukupuoliyhteyttä muutamien mainittua kansakoulua käyvien tyttöoppilaitten kanssa. Lisäksi on tutkimuksissa käynyt selville että opettaja on lyöntien avulla pakoittanut oppilaat alistumaan tahtoonsa.

Tulkoon tässä yhteydessä mainituksi, että samainen opettaja on jo aikaisemmassa toimipaikassaan saanut varoituksen samanlaisesta oppilaittensa "opettamisesta".

Porvarilliselle "moraalille" kuvaavaa on, että vaikka tutkintopöytäkirjat ovat jo viime viikolla lähetetyt Kouluhallitukselle, ei porvarilehdistö ole asiasta hiiskunut sanaakaan. Hyväksyneekö se mainitunlaisen "opettamisen" vai häpeääkö kasvattinsa tekoja?

VANHUS JOUTUNUT RYÖSTÖMURHAN UHRIKSI LAVIALLA

V.k. 15 p:nä murhattiin Laviassa lohkotilallinen Oskari Heikkilä, kuristamalla hänet asunnossaan. Murhaaja oli sen jälkeen ryöstänyt uhriltaan n. 1,300 markkaa rahaa ja kellon.

Pari päivää myöhemmin ilmoitti suutari A. Juhola viranomaisille käyneensä H:n asunnolla erään toisen miehen kanssa, mutta oli ovi ollut lukossa. Viranomaiset menivät tarkastamaan Heikkilän asuntoon, jolloin löysivät tämän kuolleena. Epäilykset kohdistuivat heti Juholaan, joka pidätettiin v.k. 17 p:nä Ulvilan Toejoella ja on hän tunnustanut ryöstömurhan tehneensä.

Murhaaja on syntynyt 1900 Kankaanpään Luomajärvellä ja naimaton. Murhattu oli lähes 70 vuotias.

"Teidät ja meidät"

Romain Rolland vastaa emigranttivätystelijöille.

Kaksi venäläistä kirjailijaa Konstantin Balmon ja Ivan Bunin purkivat äskettäin vihaansa eräässä avoimessa kirjeessä Romain Rollandille, missä he kehoittivat häntä selostamaan heille "marttyriutta", missä Venäjälle jääneet kirjailijat elävät. Romain Rolland vastaa Europe-julkaisun helmikuun numerossa näille kahdelle kirjailijalle, jotka eivät ole mitään oppineet eivätkä mitään unohtaneet, ja jotka niinmuodoin eivät liioin tiedä, eivätkä tahdo tietää, mikä nousu kirjallisuudella, runoudella ja näyttämötaiteella on ollut uudella Venäjällä.

Kirjotuksesaan luonnehtii Romain Rolland Neuvostoliiton kansalaiset "ihmisinä, jotka sanomattomissa vaikeuksissa koettavat luoda punden järjestyksen".

Nuo molemmat raivostuneet ja katkeroituneet emigrantit olivat myös epäilleet Rollandin Venäjän olosuhteista saamain tietojen todenperäisyyttä. Rolland torjuu nämä väitteet viittaamalla suotuisiin lausuntoihin, joita ovat antaneet Venäjän laitoksiin, kouluihin ja labortorihin lähemmin tutustuneet intellektuellit, ja hän kehoittaa heitä lukemaan italialaisen Migliolin kirjan "Neuvostokylä". Lisäksi korostaa Rolland Venäjän vallankumouksessa ilmenevää, koko maailmassa ainutlaatuista ihanteellisuutta, ja jatkaa:

"Vallankumouksellisen Venäjän ja muiden valtiovaltain välisessä kaksintaistelussa ei saata tuntea itseään empiväksi Minun on sonattava teille, että teidän liittolaisenne värvätään kaikkein taantumuksellisimpain porvarien keskuudesta. (Taivas varjelkoon sos.-dem pamppuja!) ja eniten imperialistisista piireistä. Olette vain heidän välikappaleitaan. Ja te tiedätte varsin hyvin, että he ajattelevat tätä — teidän rakastamaanne — Venäjää vain, jotta saisivat sen uudelleen ylivaltaansa ja voidakseen käyttää sitä edukseen, kuten he kohtelevat kaikkia maailman kansoja, jotka ovat liiaksi heikkoja vastustamaan heidän vallanjanoaan." Ja Rolland lopettaa: "Ihmiskunta menee eteenpäin. Menee eteenpäin joka päivä. Se polkee alleen teidät — ja meidät."

— **Italialainen** vedenalainen venhe "Daje" on käynyt 101 metrin syvyydessä. Tämä on suurin syvyys missä vedenalaiset veneet tähän saakka ovat käyneet.

Ammatillinen liike

Puolan ammatillinen liike

Alkuvaiheita

Puola oli ollut hävitysten näyttämönä. Rappeutuminen oli ulottunut elinkeinoelämän aloillekin. Ei silloin ollut kehittynyt ammattikuntalaitoksia. Sellaisista riippumatta muodostui 1600-luvulla "työläisveljeskuntia" eri ammattien keskuudessa, joiden kehityksestä ei ole tietoja. 1700 luvulla oli kunnallisia "veljeskuntia", lakeijoiden ja palvelijoiden. Niiden selvänä tarkoituksena ei ollut ammattietujen suojeleminen, mutta kuitenkin oli ammatin varaan perustettujen yhdistyksiä. Sodan synnyttämä sekasorto ja Puolan jako tekivät lopun niistä.

Puolan kuningaskunnan valtiosääntökautena (1815—1830) kehittyi teollisuus nopeasti ja suotuisasti. Tämä pienteollisuus oli ammattikuntalaitoksen vaikutuksen alaista. Se ei ollut edullinen perusta ammatillisille liitoille. Niilläkään käsityöläisillä jotka siirtyivät siihen aikaan Saksasta Puolaan, ei ollut vielä tietoja ammatillisista järjestöistä. Vuosina 1830—31 Venäjän itsevaltiutta vastaan ollut kapina ja sitä seurannut uusi tullitariffi ehkäisivät teollisuuden kehitystä. Vain pieni tehdasteollisuus ja käsityö kukoistivat. Sinä aikakautena oli saksalaisissa työläisissä jo sentään entistä kehittyneempiä. He laskivat v. 1845 peruskiven Puolan ammatilliselle liikkeelle. Muodostivat valajille, maalareille ja sorvaajille yhdistyksen, jolla oli ammatillisen liikkeen pyrkimyksiä. Tämän oli kuitenkin toimittava salaisena, kun Venäjän poliisivirastot vainosivat työväen järjestöjä.

V. 1832 Venäjän ja Kongressipuolan välille asetetut tullirajat poistettiin 1850. Se aiheutti käännettä Puolan elinkeinoelämään. Kauppa Venäjän kanssa vilkastui. Rautatieverkkoa oli kehitettävä. Maaorjuuden lakkautettua lisääntyi maaseutuproletariaatti kovasti. Kaupunkeihin karttui työn etsijöitä. Työvoimaa voitiin vuokrata halvalla. Palautuminen suojelustullipolitiikkaan v. 1877 lisäsi rikastumisen mahdollisuuksia. Teollisuus kehittyi ripeästi. Sen työläisarmeija kasvoi kolmin kerroin 30 vuotena. Tuotanto karttui ja keskittyi. Syntyi suuria teollisuuskeskuksia. Esim. Lodzissa oli v. 1820 vain 799 asukasta, mutta v. 1860 jo 32,000, v. 1878 jo 100,000 ja 1897 — 300,000 asukasta. Varsovan asukasmäärä kasvoi vuodesta 1873 vuoteen 1894 — 276,000:sta 516,000:een. Näihin teollisuuskeskuksiin kokoontui yhä enemmän työläisiä.

Lodzin tekstiiliteollisuuden ja Dombrovan kaivos- ja rautateollisuuden työläiset olivat vähitellen päässeet selville luokka-asemastaan ja erikoisista eduistaan. Siitä ajasta lähtien kehittyi ammatillinen liike nopeasti Kongressipuolassa.

Kuristusten aikoina

Venäläiset poliisiasetukset ehkäisivät julkisen järjestötoiminnan. V. 1871 annettu uhkaasi kielsi lakot ja määräsi, että niitä vastaan oli taisteltava myös sotaväen avulla. V. 1874 annettiin uusi ukaasi, mikä kielsi kuulumasta ammatillisiin järjestöihin, koska ne rajoittivat ja ehkäisivät teollista toimintaa. Nämä asetukset sulkivat lailliset tiet ammatilliselta liikkeeltä.

V. 1878 alussa muodostettiin ensimäinen avustusrahasto, mikä oli kuitenkin lakkautettava pian, kun sen toimiala oli riittämätön. Teollisuus kehittyi yhä, työstä maksettiin vähän paremmin, mutta ammatillisen järjestötoiminnan harrastus oli vähäistä. Vain Varsovan piirissä kehittyi kiivas agitatsio järjestöjen perustamisen puolesta. Kun työläisten toimihenkilöitä vangittiin joukottain ja poliisit hajoittivat vapaamielisiä järjestöjä, keskeytyi agitatsiotyö. Myös sosialistista liikettä sorrettiin. Oli mahdoton järjestää työläisjoukkoja.

Tuli pulakausi, mikä kesti 7—9 vuotta. Se teki työttömiä paljon ja lisäsi nälkää ja kurjuutta. Palkkoja alennettiin kovasti. Työläisillä ei ollut mitään suojelus- eikä puolustuskeinoja. Heidän keskuudessaan kasvoi tyytymättömyys kovasti. Sen täytyi päästä purkautumaan. Tuli äkillisiä lakkoja, jotka päättyivät usein työläisten tappiolla. Poliisit sekaantuivat niihin. Työläisiä haavoitettiin, tapettiin ja sullottiin tyrmiin. Vuonna 1882—1905 oli 186 lakkoa, joista 127 tuotti työläisille etuja ja 59 päättyi tuloksitta. Ensimmäinen lakko v. 1882 oli Varsovan—Wienin radan rautatieläisten. Se syntyi, kun alennettiin palkkoja, jotka olivat ennestäänkin liian pieniä. Samasta syystä tuli Zyrardowin tehtaiden lakko. Se oli n:o 2. Poliisiviranomaiset tukahduttivat ne molemmat.

V. 1885 oli Varsovassa suuri työttömien mielenosoitus. 1889 muodostettiin Puolan ensimmäinen työläisliitto, Zviazek Robotnikov Polskich. Tämä oli puhdas työläisliitto, tässä suhteessa vastakohta sosialistisen intelligensin järjestölle, ja poliitillisesti puolueeton. Sen ohjelmassa oli taloudellisten olojen parantamisvaatimus. Se laittoi myös omia avustuskassoja edistäen siten työläisten itseavustustoimintaa. V. 1891 oli ensi kerran mahdollista viettää Vapun päivää Varsovassa. Mutta jo marraskuulla 1891 vangittiin ammattiliittojen johtajat ja tuhottiin uusiaikaisten työväen järjestöjen muodostamisyritykset. Teollisuuden kukoistuskautena, mikä kesti vuoteen 1899, epäonnistuivat kaikki ammatillisten järjestöjen muodostamisyritykset.

Keväällä 1899 alkoi taasen näyttäytyä pulakauden oireita. Seurannut talouspula kesti 3 vuotta. Palkkoja alennettiin ja pulakauden oireita. Seurannut talouspula työaikoja pidennettiin. Puolustuslakkoja tuli miltei kaikkialla. Pantiin toimeen myös vastustuslakkoja venäläistä 11½ tunnin työaikalakia vastaan.

Neljä pääryhmää

Vuosina 1903—04 elpyi taas ammatillisten järjestöjen muodostamisajatus. V. 1905 vallankumousliike järkytti sitten Puolankin teollisuutta ja sosialisia oloja. Puhkesi yleislakko, joka ulottui elinkeinoelämän kaikille aloille. Taisteluissa vuoti verta. Tämän liikehtimisen aikana muodostui taas ammatillisia järjestöjä, mutta niiden täytyi olla "laittomia". Ensin oli vain yksityisten tehtaiden työläisten järjestöjä, mutta lyhyessä ajassa perustettiin niitä kaikkiin teollisuuskeskuksiin. Ne ottivat palkkaliikkeiden johdon haltuunsa. Vallankumousliikkeestä johtui, että ne saivat poliitillisen värin. Sosialidemokraattinen puolue, josta tuli myöhemmin kommunistinen, muodosteli ammatillisia järjestöjä, samoin sosialistinen puolue, juutalainen liitto ja kansallisdemokraattinen puolue. Siten muodostui neljä toisiaan vastaan ankarasti taistelevaa ryhmää.

1. Sosialidemokraattiset liitot, jotka olivat sosialid. puolueen vaikutuksen alaisia Puolassa ja Liettuassa ja joista myöhemmin kehittyi kommunistisia liittoja. Niillä oli oma ammattiyhdistysten keskuskomitea.

2. Puolueettomat liitot. Niitä muodosteli ammattiyhdistysten järjestökomissio, jota sosialistinen puolue ja "Proletariat"-niminen sosialistinen järjestö avustivat. Puolueettomiin liittoihin otettiin jäseniä kansallisuudesta ja uskonnosta välittämättä. Ne seurasivat Länsi-Europan ammatillisen liikkeen taktiikkaa.

3. Juutalaisten työläisten liitto. Sen järjesti "Bund" (Liitto)) niminen sosialistinen puolue. Tämän 7. kongressi määräsi, että ammattiyhdistysten oli maksettava puolueen rahastoon 20 pros. tuloistaan.

4. Puolalaiset liitot olivat kansallismielisen työläisliiton järjestämiä. Ne olivat ankarasti kansallismielisellä kannalla eivätkä hyväksyneet luokkataistelua. Heidän käsityksensä mukaan olivat tuotantovälineet yksityisomaisuutta ja tämä kaiken edistyksen eittämättömänä ehtona. Parannuksia tahdottiin vain itseavustuksella ja työnantajien kanssa tehtävillä vapailla sopimuksilla. Nämä järjestöt harrastivat pääasiassa sivistystoimintaa, mutta perustivat myös avustusrahastoja.

Vuosina 1906—07 oli Kongressipuolassa noin 400,000 työläistä, joista n. 100,000 kuului järjestöihin. Siis järjestyneitä oli 20—25 pros., mikä prosenttimäärä oli hyvin huomattava niissä oloissa.

Sen ajan laajat lakkoliikkeet ärsyttivät työnantajia vastavarusteluihin. He alkoivat sulkea lakkoilevia töistä pois. V. 1907 tammikuulla erotettiin Lodzin 7 tehtaasta 23,-700 työläistä. Sulku kesti 18 viikkoa. Venäläiset virastot astuivat sulun aikana taas näyttämölle. Vangituttivat työläisten johtajia, julistivat piiritystilan ja hajoittivat järjestöjä. Ammatillinen liike menetti taloudelliset ja oikeudelliset elämismahdollisuutensa. Viranomaiset saivat hävitetyksi v. 1908—10 Kongressipuolan ammatillisen liikkeen kokonaan.

V. 1910 lopulla ja 1911 alussa yritettiin taas perustaa järjestöjä. Lodziin muodostui tekstiilityöläisten liitto, luokkatajuinen metallityöläisten liitto ja juutalaisten työläisten liitto. Vain murto-osa työläisistä oli silloin järjestyneitä, yhteensä vain 2,300. Ensimmäisenä sotavuotena, 1914, pysähtyi kehitys, kun Puola joutui sotanäyttämöksi ja teollisuus lamautui.

Puolan ammatillisen liikkeen vaiheet alusta tuohon aikaan asti osoittivat, miten vaikea ja toisina aikoina mahdoton oli saada aikaan kunnollisia järjestöjä.

Saksalaisten vallitessa

Saksalaiset valloittajat toivat Puolaan virastojaan. Ne olivat sodan aikanakin suopeammat ammatilliselle liikkeelle kuin venäläiset virkaherrat olivat olleet. Näin Varsovan piirissä. Ulkopuolella tuli vaikeuksia, ellei suostuttu rekisteröimään järjestöjä. Muodostui salaisia liittotoimikuntia. V. 1915 pitivät Kongressipuolan epäpoliitilliset liitot Radomissa salaisen edustajakokouksen ja muodostivat ammatillisten järjestöjen keskuskomitean. Sen kotipaikaksi tuli Varsova. Syksyllä 1915 alkoivat myös kansalliset liitot kehittää järjestöjään. Juutalaiset liitot muodostivat ammatillisille järjestöhaaroilleen keskustoimiston 1915, mutta tämä hajosi jo seuraavana vuotena. Puolalaisen Sionin kannattajat näette erosivat siitä ja muodostivat työläisten ammattiyhdisten keskustoimiston. Juutalaisten "yhdistetty puolue" muodosti kolmannen keskuksen, nimittäin puolueettomien ammattiyhdistysten keskustoimiston.

Saksalaisten valtauksen aikana pääsi ammatillinen liike jonkun verran eteenpäin. Kun sitten Puolan rahan arvo luhistui v. 1917, tuli kansan syville riveille hätäaika, mikä aiheutti voimakasta lakkokuohuntaa. Saksalainen valtaushallinto pani toimeen kuristuksia lakkolaisia vastaan. Lakkojen ehkäisemiseksi asetettiin valtausalueilla saksalainen komissio, joka määräsi kiinteät palkat sen alueen työläisille.

Osa Puolaa kuului ennen Preussille. Siellä oli ammatillisen liikkeen kehitys osaksi toinen. Posenissa ja Länsi-Preussissa oli maatalous vallitseva, mutta Ylä-Schuleliassa oli teollisuus kehittynyt aavistamattomasti.

Preussilaisajalla ei maatalouden työläisillä ollut yhdistysoikeutta. Posenissa oli sen ohella puolalaisia maatalouden työnantajina, ja nämä koettivat sitoa puolalaisia työläisiä kansallisilla aatteilla ja onnistuivatkin osaksi siinä. Oli yhteistä taistelua saksalaisuutta vastaan. Sen väestön keskuudessa ei saatu ammatillista liikettä pian jalkeille. Vasta v. 1893 muodostettiin paavin kannatuksella "katolilainen työväenyhdistys", jolla oli alussa vain sivistystehtäviä ja itseavustustoimintaa.

V. 1898 muodostivat Saksan vapaat ammattiyhdistykset ensimmäisiä paikallisosastoja Poseniin. Tällä toimella oli paljon esteitä, kun Posenin puolalaiset työläiset pitivät sitäkin saksalaistuttamisena. Puolalainen intelligenssi lietsoi sitä ajatusta ja koetti pitää työläisiä talutusnuorissaan perustamalla Poseniin "Puolan ammattiliiton."

Suurpuolasta, Länsipreussista ja Yläschlesiasta meni useita tuhansia työläisiä Westfaleniin ja Reinin alueelle kaivos- ja teollisuustöihin. Marraskuulla 1902 perustettiin siellä "Puolalainen ammattiyhdistys". — Westfalenissa työskenteleviä puolalaisia kuului vielä vapaisiin ja kristillisiin saksalaisten järjestöihin. Siten harjaantuivat he järjestötoimintaan ja veivät tätä oppia kotimaahansa.

Yläschlesian teollisuuden kehitys loi ammatilliselle liikkeelle lisää edellytyksiä. Myös saksalaiset — kristilliset ja vapaat — saivat siellä nopeasti jalansijaa. V. 1882 perustettu puolalainen työläisliitto järjesti siellä ensin kaivosten ja rautatehtaiden työläisiä. Eri puolilla olevia järjestöjä yhdistämällä saatiin melkoinen järjestö, "Puolan ammattiyhdistys", johon kuului 52 piirija 615 paikallisosastoa. Tuo yhdistys liittyi kaivostyöläisten kansainväliseen liittoon. Aatteiltaan oli se kristillis- ja puolalaiskansallismielinen. V. 1917 ohjelmassa ilmoitettiin puolalaisten työläisten olevan erossa muista kansallisuuksista. Sodan aikana kuului "Puolan ammattiyhdistykseen" 15,000 jäsentä. Yläschlesiassa erosi osa puolalaisia työläisiä vapaista saksalaisista ammattiyhdistyksistä ja muodosti v. 1913 "Puolan keskusliiton."

Itävallan puolalaisosassa sai ammatillinen liike herätteitä Itävallasta. Tämän luokkataistelujärjestöt levisivät sinne. Eivät päässeet maalaisoloissa suureen kukoistukseen. Naftatuotannon nousu Borgslovissa loi suotuisempia edellytyksiä. V. 1906 muodostettiin "Puolan kristillinen ammattiyhdistys", joka oli riippumaton Itävallan kristillisistä järjestöistä. Tämä järjestöliike levisi etupäässä Länsigalitsiaan ja sen jälkeen Teschen-Schlesiaan. Järjestö oli yleinen, jolla oli ammattiosastoja.

Teschen-Schlesiassa oli laajalle levinnyt teollisuus ja siis suotuisia edellytyksiä ammatilliselle liikkeelle. Kaivostyöläiset muodostivat ensin järjestöjä kansallisuuksien mukaan, mutta saivat kokemuksista opetuksen, ettei se riitä, ja liittivät tshekkiläisen "Propokan", saksalaisen "Union" ja puolalaisen "Silan" yh-

(Jatkua 4:llä sivulla)

Kirjallisuutta

Amerikan Unionistisen Edustajiston Venäjän Matka, neuvostovallan nykyisistä oloista ja saavutuksista, suomennos .... .40
Ange Pitou, kirj. Alexandre Dumas, nid. (Ranskan vallankumouksen aikoja) .75
Ajan Unohtama .... kirj. .... Burroughs, nid. .... .85
Aapinen, lasten opettelukirja, sid. .... .55
Aavoilla Ulapoilla, ... Jack London, nid. 1.00
Alaskan Tyttö, ... Jack London, nid. .... .25
Alanteen Sanakirja, suomalais-englantilainen, sid. 5.50
Anaski, kirjoitti: Kauppis-Heikki, nid. .... .50
Amerikalaisen Työväenliikkeen Vararikko, kirj. Wm. Z. Foster, nid. .... .55
Apinain Kuningas, kirj. E. R. Burroughs, nid. .... .75
Aviovaimo, kirj. Anna Baadsgaard, nid. .... .40
Assmannin Pojat, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .... .50
Autokirja, kirj. Yrjö Weilin, sid. 2.00
Avuttomia, romaani, kirj. J. I. Vatanen, nid. .... .50
Bakteerit, Tietosarre, kirj. Osc. Streng, sid. .... .50
Bastiljen Valloitus, kirj. Alexandre Dumas, nid. (Ranskan vallankumouksen aikana tapahtunut .... .75
Babbitt, kirj. Sinclair Lewis, nid. 1.50
Cynthia, kirj. Courts-Mahler, nid. .... .40
Englanninkielen Oppikirja, kirj. K. Brekke, sid. 1.50
Elsinoren Kapina, kirj. Jack London, sid. 1.25
Erämaa kutsuu, kirj. Jack London, sid. .... .75
Elollisten Olentojen Lisääntyminen, kirj. F. Kolpin Ravn, sid. .... .50
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, hyvä opettelukirja, kirj. Y. Halonen 2.65
Elsa, kirj. Teuvo Pakkala, nid. .... .65
Ei Onnea Ilman Sinua, kirj. H. Courths-Mahler, sid. 1.00
Englantia Aloitteleville, kirj. Enckell-Saarinen, sid. 1.75
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, toimit. T. Wallenius, sid. 2.50
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, kirj. S. Nuorteva, sid. 2.00
Gorillamies, kirj. Heikki Nummi, nid. .... .40
Griseldis, kirj. H. Courths-Mahler, nid. .... .65
Halikon Hakoniskat, murrekertomuksia, kirj. Kallio, sid. 1.40
Hiiri, romaani, kirj. Ninna Clasen, nid. .... .40
Huoltoyhdistyksen Vuosikirja III, 1927 .... .25
Huilunsoittajan Katu, rakkausromaani, kirj. H. de Vere Stacpoole, sid. .75
Hirmu-Hallitus, kirj. Alexandre Dumas, nid. (jatk. kirjaan Maison-Rougen Ritari) .... .75
Hopeakuilu, Jännittävä intiaanikirja, kirj. George Manville Fenn, nid. .... .75
Haaksirikko, kirj. intialainen Rabindranath Tagore, sid. 1.50
Hänen Englantilainen Rouvansa, kirj. Rudolph Stratz, sid. 1.25
Humoristinen Laulukirja, se viimeinen painos .... .45
Humuhannun Perintö, novelli, kirj. V. Luja, nid. .... .50
Hypatia, kirj. Charles Kingsley, nid. .... .75
Ihmissydän, kirj. Guy de Maupassan, sid. 1.25
Ikuisen Päivän Maa, kirj. E. R. Burroughs, nid. .... .65
Ikuinen Rakastaja, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid. .... .90
Ihmisen Herra, tarina synnistä, kirj. Hall Caine, 2 osaa, nid. 1.75
Ikuinen Salaisuus, kirj. Jack London, nid. .... .40
Ihmissydän, kirj. Guy de Maupassant, nid. .... .75
Ikuinen Linna, kirj. Rudolph Stratz, sid. 1.25
Isänmaattomat, kirj. Herman Bang, sid. 1.50
Isoäidin Kuvakirja, kirj. Arvid Lydecken, sid. .... .50
Ilmojen Halki, kertomus lennosta pohjoisnavalle, kirj. Amundsen, nid. 1.50
Juustoparooni, kirj. Kalle Rissanen, nid. .... .40
Josef Balsamo, kirj. Alexandre Dumas, historiallinen romaani No. 2 .... .90
Jumalan Maa Ja Nainen, kirj. James Oliver Curwood, seikkailuja Canadan pohjoisseuduissa, nid. .... .75
Jill, miellyttävä romaani, kirj. E. M. Delafield, sid. .... .90
Jack London Elämäkerta, kirj. Helmi Krohn, nid. .... .90
Jerin Veli, erään koiran seikkailuja Etelämerellä, kirj. Jack London, sid. 1.00
Juvenilia, kirj. Larin Kyösti (Nuoruuden Muistelmia), sid. 1.25
Jenkkejä Maailmalla, kirj. Mark Twain, sid. 1.75
Järjestelmäni Miehille, hyvä voimistelukirja, kirj. J. Mueller 1.25
Kamaran Sankarit, kirj. Lauri Luoto, nid. 1.00
Kamaran Sankarit, kirj. Lauri Luoto, sid. 1.50
Kauhea Tarzan, kirj. E. R. Burroughs, nid. .... .75
Kaleerivanki No. 117, 3 suurta osaa, kirj. P. Du Terrail, sid. 3.75
Kaupunki-Kansakoulun Laskuoppi ja Tuloskirja, sid. 1.00
Kananhoitokirja, kirj. Mikko Ilkka, sid. 1.25
Kahdeksan Serkusta, kirj. Louisa M. Alcott, sid. 1.00
Kairosta Niilin Latvoille, matkailijakertomus, kirj. Pekkala, nid. .... .90
Kadotuksen Kansa, kuvaus London itäpäästä, krij. Jack London, sid. 1.00
Kemia, kirj. Hanna Seikku, sid. .... .75
Kansakoulun Karttakirja, toim. Jotuni, sid. 1.00
Kielletty Hedelmä, kirj. Nataly von Eschstruth, nid. .... .30
Kirja Naisille, kirj. Mrs. E. B. Duffy, nid. .... .60
Kaulanauha, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .... .60
Kaksi Rakastavaista, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .... .50
Kansakoulun Kartasto, uusi, toim. A. R. Blomqvist ja E. E. Kaila 1.00
Kommunistinen Manifesti, kirj. Karl Marx, sid. 1.00
Kurjat, ens. osa Fantine, kirj. Victor Hugo, sid. 1.50
Kuudes Maanosa, kirj. Arvid Lydecken, nid. .... .65
Kesäinen Leikki, romaani, kirj. Fredrik Böök, sid. 1.25
Keltainen Domino, kirj. Marcel Prevost, sid., hieno rakkausromaani .... .75
Kristinuskon Alkuperä, tutkielma, kirj. Karl Kautsky, sid. 2.10
Klondyken Kuningas, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. Jack London 1.25
Kuningattaren Kaulanauha, kirj. A. Dumas, historiall. romaani No. 5, nid. .75
Kreivitär de Charny, kirj. A. Dumas, historialliset romaanit No. 8, nid. .75
Kansan Mies, kirj. A. Dumas, romaani Ranskan vallankumouksesta, nid. .75
Kipinälennättimen Toiminta, kuvitettu opas, kirj. Krigar ja Subkis, sid. .50
Kilpakosijat, seikkailuromaani, kirj. D. Grimeton, nid. .... .40
Kirjanpito-opas, tehnyt Juhana Toivisinen, nid. .... .75
Kirjanpito, kauppaopistoja varten, kirj. I. Kovero 1.50
Keittokirja, kirj. Mina Walli, sid. 2.00
Kolme Muskettisoturia, jännitysromaani, kirj. A. Dumas, 3 osaa, nid. 1.00
Kruunun Perämies, kirj. Larin Kyösti, nid. 1.25
Ketunpyyntiopas, kirj. Edvard Koponen, nid. 1.00
Kurkien Keralla Afrikkaan, matkailija- ja lintukert., kirj. B. Berg, nid. 1.75
Kultainen Paula, kirj. James O. Curwood, nid. .... .65
Kuvia Metsän Elämästä, kirj. R. H. France, Tietosarre, Uusi Sarja I, nid. .40
Kun Ruusu Puhkeaa, romaani, kirj. L. M. Alcott, sid. 1.00
Kultamaan Rakkautta, kirj. Jack London, nid. .... .40
Kaunis Ambrosine, miellyttävä rakkausromaani, kirj. Elinor Glyn, nid. .... .40
Kuunlaakso, romaani, 2 osaa, kirj. Jack London, sid. 2.00
Kuningas Ludvig ja Hänen Lemmittynsä, kirj. Courths-Mahler, nid. .... .40
Laulu Tulipunaisesta Kukasta, kirj. Johannes Linnankoski, kuvitettu, sid. 2.75
Leonora, hieno romaani, kirj. Arnold Bennett, nid. .... .40
Lenin ja Leninismi, kuuluu sarjakirjastoon, kirj. I. Stalin, sid. .... .75
Lenin — Taistelija, Opettaja, Johtaja, nid.; .... .40
Lumikenttien Tytär, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. Jack London, sid. 1.25
Lappalaisten Kuningatar, Sten Sture Vanhempi ja Hänen Aikalaisensa, I osa, kirj. Carl Blink, nid. .... .55
Lasten Laulukirja, kirj. Hilja Liinamaa-Pärssinen, sid. nuottipainos .... .85
Luonnontieteiden Voittokulku, Tietosarre, kirj. Launhardt, sid. .... .50
Luolatyttö, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid. .... .65
Lasten Oma Kirja, toimittanut Veli Giovanni, nid. .... .25
Lääkärin Muistelmia, kirj. A. Dumas, historialliset romaanit No. 1 .... .80
Luokkien Sota, kirj. Jack London, nid. .... .85
Lyhyt Terveysoppi Naisille, kirj. tri Fr. Hovitz .... .85
Liselotten Naiminen, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .... .25
Lynne Courtin Salaisuus, kirj. J. S. Fletcher, nid. .... .50
Läpi Seinän, kirj. Cl. Moffett, Jännitys romaaneja II, nid. .... .85
Maison-Rougen Ritari, kirj. Alexandre Dumas, nid. .... .75
Marseljeesi, romaani Ranskan vallankumouksesta, kirj. A. Dumas, nid. .... .85
Maan Uumenissa, kirj. Edgar Rice Burroughs (Ikuisen Päivän Maa on tähän jatkoa), nid. .... .75
Maanviljelys, Kemia ja Fysiikka, kirj. Arthur Rindell, sid. 1.75
Maanviljelysoppi, kirj. Suninen, sid. 1.25
Mabelin Häämatka, D. D. Wells, nid. .... .40
Marsin Prinsessa, kirj. E. R. Burroughs, nid. .... .65
Maailman Taloudellinen Työväenliike, kirj. H. Losovsky .... .75
Maailmanrakenne, käsittelee maailmankaikkeutta, kirj. E. Becher, nid. 1.75
Manssaren Tyttö, romaani, kirj. Hall Caine, nid. 1.00
Maapallon Kehityshistoria, Tietosarre, kirj. Victor Madsen, nid. .... .50
Maailmanliike, Tietosarre, kirj. Albrecht Wirth, sid. .... .50
Martin Eden, kirj. Jack London, sid. 1.50
Mitä Olen Sinulle Tehnyt, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .... .60
Minkä Jumala on Yhdistänyt, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .... .50
Maija-Rouvan Onni, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .... .50
Metsän Tyttö, kertomaromaani, kirj. Maurice Barres, nid. .... .75
Minun Marttani, kirj. Arvid Järnefelt, sid., kertomus 1.25
Mitä Tahdon, kirj. H. Courths-Mahler, nid. .... .50
Merikotka, kertomus Saksan kaapparilaivastosta sota-aikana, kirj. Felix von Luckner, sid. 1.25
7,000 Mailia Halki Afrikan Aavikoiden, kirj. Otto Zeltins-Goldfels, sid. 1.25
Meren Erakot, kirj. Arvid Lydecken, nid. .... .40
Rämekorven Viinakuninkaat, kirj. Veikko Korhonen, nid. .... .60
Murrosajan Lauluja, runokirja, kirj. Aku Päiviö, sid. 1.25
Miekkamiehen Onni, seikkailuromaani, kirj. R. Bringer, nid. .... .40
Minua Sanotaan Puusepäksi, yhteisk. romaani, kirj. Upton Sinclair, sid. 1.25
Myrkky-Nuoli, kirj. A. E. V. Mason, Jännitys romaaneja I, nid. .... .75
Nuoren Opettajattaren Varaventtiili, kirj. H. Valtonen, sid. 1.25
Norma, kirj. Kathleen Norris, nid. .... .75
Naamioimiskoulu, hyvä näyttämöille, kirj. Juurioja, nid. .... .75
Napoleon III Vallankaappaus, kirj. Karl Marx, nid. .... .70
Nelitahtinen Räjähdysmoottori, käsikirja moottorin rakentajille, toim. insinööri Väinö Laurinen, sid. .... .75
Naisvoimistelu II, kirj. Elli Björksten, nid. 1.85
Naisten ja Tyttöjen Urheiluopas, toim. Anni Collan (kuvitettu) .... .50
Nainen ja Avioliitto, hyvä terveysopillinen kirja, kirj. Margaret Stephens 1.50
Neiti de Taverney, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 3, nid. .... .75
Naisvoimistelu I, kirj. Elli Björksten, nid. 1.00
Nuoren Naisen Terveys, lääketieteellinen kirja, kirj. Kristine Skjerve, nid. 1.00
Nyrkkeilyn Alkeet, Arthur Koch (kuvitettu), sid. .... .75
Osakeyhtiö Europa vai Europan Yhdysvallat, kirj. Edo Fimmen, nid. .... .75
Polttomoottorit, kirj. Väinö A. Airas, sid. 1.25
Peloponnesolais Sota, kirj. Tykydides. Suom. Emil Härdh, nid. 1.85
Puolineitsyet, kirj. Marcel Prevost, sid. .... .75
Pimeys, Erik XIV ja Juhana III, II osa, kirj. Carl Blink .... .55
Puhetaidon Opas, kirj. Arthur M. Lewis, sid. .... .50
Pakolainen, kirj. Lauri Luoto, sid. 1.50
Rata- ja Kenttäurheilun Käsikirja, kirj. Jaakko J. Mikkola (172 kuvaa) 1.00
Rannerengas, kirj. David Potter, nid. .... .40
Rakkaudesta Osaton, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .... .50
Rämekorven Laiskottelijat, kirj. Veikko Korhonen, nid. .... .75
Pieni Tietosanakirja, 3 osaa, kpl., sid. 6.00
Perustuslain Olemus, kirj. O. Saari .... .30
Pieni Mehiläiskirja, kirj. Mikko Ilkka .... .25
Pieni Komentokirja, kouluja ja lyhyitä kursseja varten, kirj. E. Kallio .25
Primitiivinen eli Perusvoimistelu (naisille), kirj. Kaarina Kari, sid. 1.00
Pariisin Salaisuudet, 2 suurta osaa, kirj. Eugene Sue, sid. 3.25
Papukaija ja Kumpp., kirj. Harold MacGrath, sid. .... .75
Pelastusrengas, rakkausromaani, kirj. Leo Leipziger, nid. .... .40
Pakkopaita, kuolemattomuutta tutkiva vankilaromaani, kirj. Jack London 1.75
Perheen, Yksityisomaisuuden ja Valtion Alkuperä, kirj. F. Engels, sid. 1.00
Penikkatauti, kirj. Nikolia Lenin, nid. .... .35
Poikien Oma Kirja, toimittanut Veli Giovanni, sid. .... .50
Pohjolan Kukka, kirj. James Oliver Curwood, seikkailuja Canadan aarnisaloilla, nid. .... .90
Pakolais Kuningas, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 10, ... .75
Sairas Lapsi, lasten terveyshoitokirja, kirj. Ruotsalainen, sid. 1.25
Salaperäinen Ruumisarkku, kirj. Stein Riverton, nid. .... .25
Saksan Suuri Talonpoikaissota, kirj. Daniel Greiner, suom., nid. .... .35
Sata Kuusikymmentä Ohjetta Lasten Taudeissa, kirj. tri Jules Comby, nid. 1.25
Satukontti (pikkulapsille), toim. Helmi Krohn, sid. .... .25
Salomaiden Samoilijat, kirj. James Oliver Curwood, luonnonromaani, nid. .90
Salaliittolaiset, kirj. Alexandre Dumas, historiallinen romaani No. 9, nid. .75
Saksan Kumoustaistelu 1848, kirj. Karl Marx, sid. .... .75
Seurustelun Taito, kirj. Bagheera, nid. .... .50
Seurustelun Taito, kirj. Bagheera, sid. 1.00
Setä Tuomon Tupa, Lapsille, Lyhennetty, Kuvitettu, Suom., kirj. Harriet Beecher-Stowe, nid. .... .25
Silkkilaiva, romaani, kirj. Elenius, nid. .... .75
Sosialistisen Filosofian Juuret, kirj. Friedrich Engels, nid. .... .40
Suomen Kielioppi, kirj. E. N. Setälä, sid. .... .75
Sukupuolielämän Terveysoppi, kirj. Max von Gruber, nid. .... .50
Suloisen Järjettömyyden Kaupunki, erittäin hieno rakkausromaani, kirj. E. Temple Thurston, sid. 1.50
Silmukorven Nuori Epra, kirj. Kaarle Halme, sid. 1.25
Sireenien Alla, romaani, kirj. L. M. Alcott, sid. 1.25
Signe Björseth, kertomus, kirj. Juho Koskimaa, nid. .... .75
Sielullisesti Sairas Ihminen ja Hänen Hoitonsa, kirj. Karin Neuman-Rahn 1.75
Seikkailijatar, kirj. E. Phillips Oppenheim, nid. .... .75
Synöve Päivänkumpu, kirj. Björnstjerne Björnson, nid. .... .50
Tarzanin Paluu, kirj. E. R. Burroughs, nid. .... .75
Tarzanin Pedot, kirj. E. R. Burroughs, nid. .... .75
Tarzanin Poika, kirj. E. R. Burroughs, nid. .... .75
Tarzan ja Oparin Aarteet, kirj. E. R. Burroughs, nid. .... .75
Tarzan ja Valkoinen Nainen, kirj. E. R. Burroughs, nid. .... .75
Tarzan ja Pikkuvaki, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid. .... .75
Tarzan ja Kultaleijona, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid. .... .75
Tarttuvista Sukupuolitaudeista, kirj. tri Pirilä, nid. .... .25
Talttumaton Tarzan, kirj. E. R. Burroughs, nid. .... .75
Tie Terveyteen ja Kauneuteen, naisten kotivoimisteluopas, kirj. Hilma Jalkanen—Helvi Salminen (88 valokuvaa), nid. .... .75
Tuhatvuotinen Valtakunta, kirj. Upton Sinclair, nid. .... .65
Thuvia, Marsin Neito, kirj. E. R. Burroughs, nid. .... .65
Tietosanakirja, täydellinen 11 osaa, vaatekansissa 80.00
Tulenliekki, seikkailu- ja rakkausromaani, kirj. L. J. Vance, nid. .... .40
Tropiikin Helkusso, seikkailuromaani, kirj. Maud Diver, nid. 1.00
Tyttöjen Oma Kirja, toimittanut Helmi Krohn, nid. .... .50
Templen Vangit, kirj. A. Dumas .... .85
Tom Sawyerin Seikkailut, kirj. Mark Twain, nid. .... .75
Tom Sawyerin Seikkailut, kirj. Mark Twain, sid. 1.00
Tuomo Sedän Tupa, kirj. Harriet Beecher-Stowe, nid. .... .75
Taistelu Naisesta, kirj. Edgar Rice Burroughs, seikkailuja Alaskasta, sid. 1.00
Työväen Olympialaiset, toim. V. Koivula, y.m., sid. .... .50
Terveyteen Itsesuggestionin Avulla, kirj. Harry Brooks, nid. .... .75
Tuhat Sanaa Englantia, mainio oppikirja, nid. .... .35
Tuhlaajapoika, romaani, kirj. Hall Caine, sid. 1.75
Tuliliemen Taitavana, kirj. Jack London, sid. .... .75
Työväen Laulukirja, 9 painos, sid. .... .75
Telinevoimistelu I, kuvitettu, kirj. Väinö Laherma .... .75
Telinevoimistelu II, kuvitettu, kirj. Väinö Laherma .... .75
Tiede ja Vallankumous, mainio teos, kirj. Ernest Untermann, nid. .... .50
Työväen Laulukirja, nuottipainos, sid. 1.10
Työmiehen Talousoppia, kirj. O. W. Kuusinen, nid. .... .50
Työn Historia, kirj. Tjumenew, sid. .... .85
Urheilupoikain opas, kirj. Väinö Laherma, kuvitettu, sid. .... .60
Urheiluväen Käsikirja 1925, toim. Yrjö Halme, nid. .... .45
Uittorouva ja Metsämies, romaani, kirj. Rudolph H. Bartsch, nid. .... .75
Valtio ja Vallankumous, kirj. N. Lenin, suom., nid. .... .35
Vanhan Arvoituksen ratkaisu, kirj. T. J. Lahtimies .... .25
Valkeat Siipiset, kirj. Florence L. Barclay, tarina kahdenneltatoista vuosisadalta, nid. 1.00
Valkeat Siiparet, kirj. Florence L. Barclay, sid. 1.00
Villiruusu, kirj. Kate Douglas Wiggin, kehitys romaani, nid. .... .75
Voimistelun Teoria, kirj. Viktor Heikel, nid. 1.00
Valaveljet, romaani Islannin asuttamisen ajoilta, kirj. G. Gunnarson, sid. 1.50
Valmo, Jonkas Minulla Annoit, romaani elämästä, kirj. Hall Caine, nid. 1.75
Värmlannin Matka, kertomus Scandinavian saloseutulaisista, kirj. Erno Lampen, nid. .... .75
Voimistelusali sekä Voimistelupuvut ja Telineet (13 kuvaa), ylipainos E. Kallion Voimistelu Käsikirja I:sen osan 7:nestä lavusta .... .10
Voimistelun Ohjelmia, Sauva-liikkeitä, kirj. Arvo Vartia, nid. .... .35
Voimistelu Ohjelmia, Vapaa-, Seura- ja Permantoliikkeitä, kirj. Arvo Vartia, nid. .... .75
Voimistelun Rytmiharjoituksia Musiikin Mukaan, kirj. Hilma Jalkanen (naisille), nid. .... .75
Voimistelun Käsikirja, kirj. Eino O. Kallio, nid. (etupäässä naiset varten) .50
Vierasta- ja Omaa Kieltä Viertysten, engl.-kielen oppikirja .... .75
Valkoisen Leijonan Metsästäjät, kirj. Lauri Luoto, nid. 1.00
Valkoisen Leijonan Metsästäjät, kirj. Lauri Luoto, sid. 1.50
Vanhat Postivaunut, kertomuksia kiirikuljettajista, kirj. Y. Hirn, sid. 1.75
Venäjänkielen Sanasto, kirj. A. Rantalainen, sid. 1.50
Ylös Helvetistä, romaani, kirj. Konrad Lehtimäki, sid. 1.25
Yleisen Terveysopin Alkeet, kirj. Taav Laitinen, sid. 3.00
Yleinen Johdatus Luonnontieteisiin, Tietosarre, kirj. Th. H. Huxley, sid. .50
Yön Kuningatar, kirj. Headon Hill, nid. .... .50
Yhdistysopas Naisvoimistelijoille, kirj. Kaarina Kari, nid. .... .25
Valkoset Intiaanit, romaani, kirj. E. G. Seliger, nid. .... .75
Vedonlyönti, romaani, kirj. Heinz Tovole, sid. .... .75

Ylläolevan lisäksi voi Vapauden konttorista tilata WATERMANS FOUNTAIN KYNIÄ, joiden hinnat ovat $2.75, $4.00, $6.00 ja 7.00.

Uusia kirjoja tulee jatkuvasti Suomesta samoin kuin omiakin kustannuksia. Seuratkaa ilmoituksia Vapaudesta. Tehkää tilaukset osotteella

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA **Box 69, Sudbury, Ont.**

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, väkituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDEtään arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

HUONEITA JA RUOKAA SAATAvana New Ontario Cafessa. Musiikkia keskiviikko, perjantai ja sunnuntai-iltoina. Auto junia vastassa. Urho Pihlaja, Box 154, Sudbury, Ont. Puhelin 1358.

STAR CAFE VIIHTYISÄN PUHdas ruokala. Ruokaa annoksittain. Huoneita vuorokausi- ja viikkomaksuilla. Virvokkeita saatavana. Star Cafe, Elm St. Aug. Annala. (TM

TALO SEKÄ STUDEBAKER AUTO myytävänä. Kysykää 166 Pine St. W., tai puhelimella 224.

PORT ARTHUR, ONT.

PALLOHUONE. SAATAVANA SIkaareja, tupakkaa ja pehmeitä juomia. Toivomme yleisön kannatuksen liikkeellemme. Mäki ja Kivistö, 318 Bay St., Port Arthur, Ont. (M

AARNION LIHAKAUPPA 817 BAY Street. Saatavana lihaa ja muuta ruokatavaraa päivän halvimmilla hinnoilla. — Puhelin 1724 N. — J. Aarnio.

KELLOSEPPÄ. KAIKKEA KELLOja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 192 South Algoma St., Port Arthur, Ont.

FORT WILLIAM, ONT

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ OStajille ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St. Fort William, Ont.

TILATKAA PUKUNNE MATTI Maineelta 631 Simpson Street. Puhelin 1185 S.

FORT WILLIAM STEAM BBATH 208 Robertson St., avoinna joka arkipäivä kello 1—12 yöllä.

TIMMINS, ONT.

HAMMASLÄÄKÄRI A. P. BRENnan tekee kaikkia alaan kuuluvaa työtä ensiluokkaisesti. Maksut kohtuulliset. Hyvä kannatus suomalaisilta. Avoinna myös iltasin. Sijaitsee yläkerrassa postikonttoria vastapäätä, Timmins. (M)

ENSILUOKKAISTA KELLOJENkorjausta. Fred Whitford, vastapäätä postikonttoria, Timmins, Ontario. (M)

KELLOSEPPÄ

A.Heiskanen

SUDBURY, ONT.

—Box 1873—

9 Durham St.

Liha- ja Ruokatavarakauppa

NIEMI & VALKEAPÄÄ

Telephone 844. — Box 524.

94 Cedar St. —— Sudbury, Ont.

Osuusruokala

Kirkland Laken suomalainen ruokala tarjoo ruokaa aterioittain. Jäsenyyteen voivat myös järjestyneet työläiset liittyä.

FINNISH CLUB,
Box 297, Kirkland Lake, Ont.

ELGIN.LUNCH

Ruokaa aterioittain joka aika.

Huoneita viikko- ja vuorokausimaksuilla

J. LAITILA
12 Elgin St. — Phone 2141
Sudbury, Ont.

Aaron Linder

Hyväksi tunnettu, chicagolaisen maalaus-isonnusliikkeen edustaja, tulee olemaan Port Arthurissa ja ympäristöllä jonkun aikaa, ottaen valokuvien suurennus- ja maalaustyötä vastaan. Kuvat valmistetaan siten vaatteenpäälle, että ne voi kääriä rullalle Suomeen lähetystä varten. Postin kautta voidaan myös lähettää isonnustyötä, osoitteella Box 393, Port Arthur, Ont. Kaikki työ taataan. (M

KESKI-ONTARION UUTISIA

Sudbury

TOV. SMITH PUHUU HUOMEN ILTANA

Canadan työväen puolustusliiton järjestäjä toveri A. E. Smith puhuu huomen illalla kello 8, Liberty-haalilla. Työväen puolustus on niin tärkeä asia, että kaikkien olisi saavuttava tähän harvinaiseen tilaisuuteen.

SUOMALAINEN TYÖLÄISNAINEN TULLUT MIELIPUOLEKSI

Mrs. J. Hanhikangas, Vermilion Riveriltä, tuotiin viime torstaina Sudburyyn hoidettavaksi. Hän on viime aikoina ollut heikkomielinen, tilanne kuitenkin kehittyen niin vakavaksi että hän oli saanut raivokohtauksia. Hän on nyt toistaiseksi Sudburyn poliisiasemalla. — Tällaiseen tilaan ajaa nykyinen yhteiskuntajärjestelmä kärsineen työläisäidin.

SUOMALAISIA SAKOTETTU POLIISIOIKEUDESSA

Poliisioikeudessa tuomittiin tänään suomalainen Karl Lilback, August Henrikson ja Matti Stenlund kukin 10 dollarin sakkoon, eli 20 päivän vankeusrangaistukseen juopumuksesta.

Suomalaista vuokra-autonajuria Heikki Rinnettä sakotettiin 1 dollarilla ja kuluilla autonsa jättämisestä seisomaan kielletylle kohdalle Beech-kadulla.

Gyorgiv Sandor- ja Rez Marknimisiä unkarilaisia sekä Stepan Panenik-niminen puolalainen tuomittiin kukin 10 dollarin sakkoon eli 30 päivän vankeusrangaistukseen kyydin varastamisesta C. P. R.-radalla.

Erik Sikkilä sai 15 dollaria sakkoa eli 30 päivää vankeutta autohurjastelusta.

COPPER CLIFFIIN TULLAAN RAKENTAMAAN UUSI SULATTO

International Nickel-yhtiö on ilmoittanut uuden sulaton, Froodin malmin käsittelyä varten, tulevan rakennettavaksi Copper Cliffiin. Työt tullaan aloittamaan syyskesällä, ja sulaton pitäisi valmistua vuonna 1931. Työn tulevat suorittamaan International Nickel- ja Fraser-Brace-yhtiöt. Rakennussuunnitelman pitäisi olla suurempia laatuaan Canadassa, kustannusarvion noustessa huhupuheiden mukaan yli miljoonan dollarin.

VERMILION-JOEN HUKKUMISTAPAUS HAVAITTU TAPATURMAKSI

Kuolemansyyntutkija, tohtori G. A. Henry, totesi Vermilion-jokeen toukokuun 8 päivänä hukkuneiden koululasten Alma Hendersonin, Walter Koivikon ja Leo Lujasen joutuneen tapaturmaisen kuoleman uhreiksi.

Koulun paikka oli tärkeimpänä kysymyksenä kuulustelussa.

TYÖLÄISNAISTEN OSASTO KELLY LAKELLE

Viime sunnuntaina t.k. 17 p. Kelly Lakella pidetyssä "piknekissä", jonka Long Laken toverittaret olivat järjestäneet, perustettiin osaksi heidän ja tov. Lempi Venholan toimesta Tn. liiton osasto Kelly Lakelle. Virkailijaksi valittiin seuraavat toverittaret: Organiseeraajaksi ja puheenjohtajaksi Edla Marttinen, pöytäkirjuriksi Siiri Ristimäki, jäsenkirjuriksi Anni Ristimäki. Muut virkailijat, kuten uutisten kirjoittaja Vapaudelle ja Toverittarelle, ja sanomalehtiasiamies valitaan perustavassa kokouksessa, joka päätettiin pitää ensi perjantaina t.k. 22 p. Edla Marttisen farmilla Long Laken toverittarien avustamana. Toivon menestystä alkavalle toiminnalle, työskennellessänne työläisnaisten yhteisen edun hyväksi ja siinä samalla koko työväenluokan eduksi.

Sivustakatsoja.

AARETIN HAUTAUSTILAISUUS

Lukuisa toverijoukko kokoontui lauantaina Liberty-haalille saattamaan viimeiseen lepoonsa toveriamme Aaro Aaretia, joka kuoli torstaina, t.k. 14 päivänä aivokalvotulehdukseen.

Liberty-haalilla kunnioittivat toverit edesmenneen taistelijan muistoa sopivilla esityksillä. Toveri Vaara piti liikuttavan puheen, sekä Sudburyn torvisoittokunta ja laulukuoro esittivät tilaisuuden mukaisia sävellyksiä. Haudalla puhui toveri Asiala, kehoittaen jälkeenjääneitä sitä suuremmalla syyllä kiihkeämpään taisteluun. Torvisoittokunta ja laulukuoro oli myös haudalla. Viimeiseksi laulettiin Kansainvälinen yhteislauluna. — M. P.

Surulla saan ilmottaa, että rakas mieheni ja lasteni isä

KALLE LINDGREN

(syntynyt Suomessa Köyliön pt. Turun l. v. 1862 6 p. toukok.), nukkui rauhallisesti kuolon uneen kodissaan Cobaltissa t.k. 10 p. klo ½10 illalla pitkällisen hivuttavan taudin murtamana, elettyään täällä 66 vuotta 1 kk. 4 p. Kaipauksella häntä muistelevat tuttavat ja omaiset.

Lydia, Kalle ja Maria Lindgren.

Lausumme sulimmat kiitokset niille henkilöille, jotka ottivat osaa suruumme, saattaen vainajan viime lepoon, sekä kukkasista ja avunannosta.

Omaiset.

YLEISIÄ UUTISIA

Taivaan luotseja uhataan työn kiristämisellä

CHICAGO, (FP). — Kirkollisista lähteistä saadut numerot osoittavat, että sillä alalla esiintyy samanlainen työtehon kiristämishulluus, kuin se, joka pakoittaa tehtaiden ja rautateiden alituisesti supistetavat työläisjouko kiristämään itseltään entistä enemmän työntuloksia yksityistä työläistä kohti.

Olkoon maan uskontomyllyjen runnarit ketä tahansa, niin näyttää siltä, että ne ovat määränneet palkalla olevien työntekijäin lukumäärää pienennettäväksi, ja samalla vaatineet jokaiselta jälellä olevalta enemmän pelastettuja sieluja kuin ennen.

Kirkot väittävät, että kuluneena vuonna hankittiin 573,000 uutta sielua, mutta samalla ajalla supistettiin pappien lukua 1,500:lla. Ei ole esitetty numeroita osa-aikatyöstä tässä teollisuudessa. Tuotanto on siis lisääntynyt samalla, kun työntekijäin lukua on vähennetty. Tämä osoittaa, että millään työntekijäryhmällä ei ole toiveita välttyä terveyttä ja onnea rajoittavan työnkiristyspirun hyökkäyksiltä, olkoon kysymyksessä oleva tuotantoala miten vähän koneellistunut tahansa. Sielujenpelastusteollisuudessa on radio johtanut jonkinlaiseen joukkotuotantoon.

Nobilen retkikunnan asema pahenee

KINGS BAY, Huippuvuoret, kesäk. 17. — Viimeiset tiedot kertovat, että Nobilen mukana olevat retkikunnan jäsenet ovat joutuneet entistä tiukempaan asemaan, kun myrskytuuli on ruvennut kuljettamaan jäälauttoja yhä kauemmas itään. Railot ovat levenneet, ja lautat alkavat särkyä. Lisäksi ovat retkikunnan jäsenet vaarassa joutua jääkarhujen raadeltaviksi. Ruokavarastot niinikään ovat jokseenkin lopussa ja miehiä vaivaa häikäisevän lumen aiheuttama sokeus.

SÄHKÖN KÄYTTÖ CANADASSA JA MUUALLA

OTTAWA, kesäk. 18. — Kerättyjen tilastojen mukaan johtavat Norja, Canada ja Yhdysvallat sähkön käytön alalla mailmassa.

Norjassa käytettiin sähköä 2,400 kilovattituntia vuodessa kutakin asukasta kohden; Canadassa 1,320; ja Yhdysvalloissa 690 kilovattituntia.

Käytetystä sähkövoimasta kehitettiin 98.5 prosentia Canadassa vesivoimasta. Yhdysvalloissa vaan 37 prosenttia ja Norjassa taasen lähimain kaikki.

HIRVET JA KARHUT RAUTATIELIIKENNETTÄ HAITTAAMASSA

SAULT STE. MARIE, Ont., kesäk. 18. — Algoma Central rautatien Michipicoten haararadan varrella ovat karhut ja hirvet tulleet kerrassaan rautatieliikenteen kauhuksi. Veturimiesten pitää aina olla silmä kovana, että eivät aja metsän asukkaiden päälle ja siten saata liikennekalustoa ja omaa henkeäänkin vaaraan, sillä suurten metsänelukoiden päälle ajamisesta on rautateillä tapahtunut vahinkoja.

Sääsket ja muut itikat ajavat eläimet metsästä aukeille paikoille.

PÄÄSIÄINEN VAKIINNUTETAAN ENGLANNISSA

Lontoo, kesäk. 16. — Alahuone hyväksyi eilen lain, jolla pääsiäinen vakiinnutetaan huhtikuun toista lauantaita seuraavaksi sunnuntaiksi. Pääsiäissunnuntai tähänastisen järjestelmän mukaan on ollut aina ensimäisenä sunnuntaina, mikä seuraa maalisk. 21 pnä tai sen jälkeen tulevaa ensimäistä täyttä kirkollista kuuta. Tästä syystä tämä uskovaisten pyhä on suuresti vaihdellut eri vuosina.

Huomatkaa!

Olen tavattavissa joka keskiviikko sekä lauantai Sudburyn marketissa. Lihaa, monen eri laista, on aina hyvää ja tuoretta. (TP

Emil Ojala
Sudbury, Ont.

Laulajatar Ida Lovarti

NEW YORKISTA

tulee antamaan

konsertteja

seuraavissa paikoissa

Creighton Mine, torstaina, 21 p., suomalaisella haalilla kello 8.30 i.p.

Copper Cliff, maanantaina, 25 p., Workers haalilla, kello 8.30 ip.

Garson Mine, tiistaina, 26 p., koululla, kello 8.30 i.p.

Sudbury, Ont., torstaina, 28 p., Orange haalilla, kello 8.30 i.p.

TANSSIA aina lopussa orkesterin soitolla.

SISÄÄNPÄÄSY aikuisilta 60c. Lapset 25c.

Puolan ammatillinen liike

(Jatkua 3:lta sivulta)

deksi kaivostyöläisten liitoksi, joka liittyi Itävallan ammattijärjestöön, minkä hallinto oli Wienissä.

Teschen-Schlesiassa vaikutti tshekkiläinen ja kristillispuolalainen liike itävaltalaisen ohella.

Viimeiset vaiheet

Puolan ammatillinen liike oli siis jakaantunut eri valtakuntien, eri aatevirtausten mukaan lukuisiin osiin ja järjestöihin. Maailmansota hävitti Puolan jakautumisen eri valtakuntien osiksi. Tuli muodollisesti itsenäinen Puola. Epäpoliitilliset liitot pitivät maaliskuulla 1919 neuvottelun Wienissä. Seuraus oli, että heinäk. 12 p. 1919 muodostettiin ammatillisten järjestöjen keskuskomissio. Sen kotipaikaksi tuli Varsova.

Kommunistiset liitot muodostivat ammattiyhdisneuvoston niinikään Varsovaan.

Jouluk. 30 p:nä 1919 oli Puolan ammatillisissa luokkataistelujärjestöissä 151,304 järjestynyttä työläistä.

Krakauta ja tshekkiläis-schlesialaista piiriä varten muodostettiin 1919 vapaiden ammattiyhdistysten komissio.

Toukokuussa 1920 yhdistettiin Galitsian ja Kongressipuolan luokkataistelujärjestöt ammattijärjestöksi, jonka sihteeristö sijoitettiin Varsovaan. Tämän järjestön nimi on Zwiazek Stowarzyszen Zawodowych W. Polche. Kun Yläschlesian itäosa oli tullut Puolalle 1922, liittyi Yläschlesian puolalainen keskusliitto tuohon järjestöön 2. 1. 1923.

Tämän keskustoimikunta vaati, että saksankielisetkin järjestöt liittyisivät, mutta nämä eivät suostuneet siihen. Näillä on itsenäinen kartellinsa. Erikoiset liitot ylläpitävät vielä yhteyttä saksalaisten keskusjärjestöjen kanssa, mikä on taattu niille Geneven sopimuksella. Saksan kristillisillä ja hirschdunckerilaisilla liitoilla on vielä osastoja Puolan Yläschlesiassa.

Juutalaisten ammatilliset järjestöt yhtyivät Puolan ammattijärjestöön tammik. 1 p. 1922.

"Puolan ammattiyhdistys" on ulotellut toimintaansa Puolan venäläiseen ja itävaltalaiseen osaan. Kun Puolassa saatiin maatyöläisille yhdistysoikeus, muodosti tuo järjestö jouluk. 1918 maa- ja metsätyöläisten liiton. "Puolan ammattiyhdistyksellä" on toimialueena varsinkin Yläschlesia, jossa sillä on vahvimmat järjestönsä.

"Puolan kristillinen ammattiyhdistys" on sukelluttanut toimintaansa valtakunnan kaikkiin osiin. Sen pesäpaikka on Krakaussa.

Monien vaiheiden läpi käyneessä ja moniosaisessa sekä monisuuntaisessa ammatillisessa liikkeessä on vihdoin kehittynyt kolme yhtenäisempää suuntaa: luokkatajuinen, puolalaiskansallinen ja kristillinen. Näiden suuntien järjestöjen ohella on kuitenkin yhä vielä muita työläisten järjestöjä. Erimieliset käyvät yhä keskinäisiä taisteluja. Myös järjestömuodoista on kuumia riitoja: toiset pitävät ammattiliitoista, toiset tahtovat teollisuusliittoja.

Kauppa- ja konttorityöläiset ovat muodostaneet lukuisia järjestöjä. Niiden keskuudessa on myös ilmennyt eri suuntia. On tapahtunut yhtymisiä ja eroamisia. Yhä vielä on erillisiä keskuksia ja järjestöjä.

Samoin on virkamiesten alalla. Postivirkailijoilla on yhtenäinen liittonsa, mutta rautatieläisten liike on hajaantunut moniin suuntiin ja ryhmiin. Tuomioistuinten, tullilaitoksen ja kuntien virka- ja palvemiehillä on omat järjestönsä, jotka ovat muodostuneet Puolan päästyä itsenäiseksi valtioksi.

Sylvester Corny, jonka sepustusta tässä on seurattu, olettaa että Puolan ammatillisessa liikkeessä muodostuu pääasiallisesti kolme järjestöryhmää: ruumiillista työtä tekevien, yksityisliikkeiden palveluksessa olevien virkailijoiden ja toimitsijoiden sekä valtion ja kuntien palveluksessa olevien ryhmät.

Nimenmuutos

Nimeni joka on tähän asti ollut John Sorvari, tulee tästä lähtien olemaan JOHN OJANPERÄ, joka on perintönimeni.

John Ojanperä,
Quartz Mine, Ont.

Dr. H. STITT
Hammaslääkäri.
Sudbury, Ontario
Samassa rakennuksessa kuin tri Koljonen

RUOKAA sekä **SIISTIÄ HUONEITA**
saatavana päivittäin, viikottain ja kuukausittain. (M
A. PAKKALA
7 Finland St. Copper Cliff, Ont.

HAMMASLÄÄKÄRI
Tri Wood
Bank of Nova Scotia Bldg.
Täyttö-, päälysty- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.
Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1139.
Sudbury —— Ontario.

LABERGE LUMBER COMPANY
rakennustarpeita
Täydellinen varasto

Toht. P. R. Wilson
Hammaslääkäri
Ennen ollut Timminsissä ja Schumacherissä
Uusi konttori avattu
487 Ouellette Ave.,
WINDSOR, ONT.
Täyttö-, päälys-, silta- ja kultatyötä

Lukijoillemme

ILMOITUKSET OVAT SIIS TARPEELLISIA

Ilmoitukset myös täyttävät tarpeellista inhimillistä palvelusta. Lukemalla Vapaus-lehdessä olevia ilmotuksia voivat lukijamme seurata nykyajan liikemaailman edistystä ja mahdollisuuksia.

Voidaksemme antaa teille hyvän lehden mahdollisimman halvalla, täytyy meidän julkaista ilmoituksia lehdessämme. Tilaushinta yksistään ei korvaa postirahaa, eikä paperia jolle Vapaus painetaan. Palkat ja muut kustannukset täytyy maksaa ilmoitustuloista.

ILMOITTAMINEN ON SIIS HYÖDYLLISTÄ

Meidän ilmoitustyöllä on kaksi tarkoitusta:

1. Me jatkuvasti pyrimme parantamaan ilmoitussivujamme. Armotta me hylkäämme kaikki petkutus- ja epärehelliset ilmoitukset, näin turvaten lukijaimme etuja. Jos koskaan lukijoitamme on kohdeltu huonosti lehdessämme olevien ilmoittajien taholta, haluamme me tietää siitä.

2. Meidän tarkoituksemme on keskittää kaikki suomalaisten liike niihin liikelaitoksiin, jotka ilmoittavat lehdessämme. Näin menetellen on liikemiehelle mahdollista ilmoittaa jatkuvasti — se kannattaa. Me kehotamme lukijoitamme kannattamaan niitä liikkeitä jotka ilmoittavat Vapaus-lehdessä.

Siis ensikerran kun lähdette ostoksille, olkaa hyvä ja tutustukaa Vapauden ilmoituksiin. Se kannattaa meille kaikille.

VAPAUS,
Box 69, Sudbury, Ont.

Canadan Paras Jauho

Tekee Leipomisen Paremmaksi

OGILVIE'S ROYAL HOUSEHOLD FLOUR

Luonnon parantola
Naughton Ontario
ON AVOINNA KAIKKINA PÄIVINÄ, AINA TILAA PITKÄMATKAISILLE — HIERONTAA, SAIRASVOIMISTELUA JA KYLPYJÄ ANNETAAN
Tarkempia tietoja antaa
MRS. IDA ja OTTO YLÖNEN
NAUGHTON, ONT.
eli
Puhelin 276 —— Sudbury, Ontario —— Box 1111

Farmarit huomatkaa!

Täten pyydän ilmottaa että The Mercantile Fire Insurance Company on antanut minulle luvan kirjoittaa jonkun verran myös FARMITALOJA PALOVAKUUTUKSEEN. Kirjoittakaa, niin käyn tarkastamassa omaisuutenne vakuutusta varten. Kirjoitan myös vakuutuksia kaupungissa kaikkeen palavaan omaisuuteen, sekä AUTOMOBIILIVAKUUTUKSIA kuin myös akkunalasivakuutuksia. Kun entinen vakuutuksenne loppuu, niin kirjoittakaa tai telefoonatkaa, niin käyn uudistamassa vakuutuksenne.

Taloja, Lotteja ja Farmeja myytävänä.
VUOKRATTAVANA KUUDEN HUONEEN TALO, Bessie Avenuella.

J. A. ERICKSON
Commerce Bankin yläkerrassa — 27 Elm St. — Sudbury, Ont.
BANK OF COMMERCE BUILDING

Farmi myytävänä

Sijaitsee Iroquois Fallsissa pohjoispuolella rautatien

Maata on noin 65 eekkeriä, hyvää savimullan maata. Maan lävitse joki, edullinen paikka juurikasveille sekä karjataloudelle. Maalta on yksi maili asemalle sekä puoli mailia kaupunkiin, jossa on hyvä markettipaikka. Huoneita on maalla kaksihuoneinen asuinrakennus, iso talli, kaksi heinälatoa ja iso ulkokellari. 10 eekkeriä on kylvetty heinälle. Maksuehdoista voi sopia kirjeellisesti taikka muuten.

Sofia ja Adolf Estland
Box 28, Kirkland Lake, Ont.

Suomalainen Koti
Suosittelee
RUOKAA JA HUONEITA
Huom.! Minuutin matka C. N. R. asemalta. (MT
390 Colborne Street
Tel. Main 0008
MONTREAL, QUEBEC

Dr. F. C. Fraser
HAMMASLÄÄKÄRI
Johnson Block
Vastapäätä Cochranen rautakauppaa
Phone 157
SUDBURY, ONTARIO
HUOM.! Suomalainen konttorityttö.

Uusi suomalainen
sauna ja uima allas
142 Durham kadulla, Sudbury, Ont.
Puhelin 2268
Auki joka päivä kello 1 päivällä 12 yöllä.
NESTOR PUSKA

WILLAMETTE BLVD. Sanitarium
Luontainen terveydenhoitola. — Monipuolinen hoito ja nykyaikaiset välineet sekä X-säde tarkastus.
Dr. Peter Kokko D. C.
Dr. Anna Kokko D. C. Ph., C.
467 Willamette Blvd, Pordland, Ore.
Puh. Walnut 6747

LUONNOLLINEN SUKUPUOLIELÄMÄ
(Ainoa teos alaltaan)
Jokaiselle — mutta erittäinkin kaikille avioliitossa oleville ja avioliittoon aikoville — pitäis välttämättömästi olla tämä opas. Hinta $1.50
Tilatkaa osoitteella:
Dr. Koski's Health Service
Box 1197, San Francisio, Calif.

Ruoka- ja lihatavarakauppa
Mrs. A. Pelkola
253 Regent St. — Puhelin 908W
SUDBURY, ONT. (M

KIPU RINNAN ALLA

ja Vatsassa, Päänpakotus, Kitkerää vettä suussa, Sydämen poltto, pakotus selässä ja kylkiluiden alla, Sappitauti, Keltatauti, Kova vatsa ja yleensä heikko ruuansulatus ovat kaikki Vatsakatarrin tuntomerkkejä.

Tämä tauti on hyvin yleinen kansamme keskuudessa ja sen oireet ovat niin monet ja vaihtelevat, että monikin luulee itseään valvaavan [illegible] dän-, keuhko- t. m. taudin, vaikka se johtuu ainoastaan heikosta ruuansulatuksesta. — Lukekaa mitä tämä mies sanoo lääkkeestä:

Lawler, Minn.

Mr. P. A. Lignell.
Teiltä tilaamani lääkkeen No. 250 olen käyttänyt ohjeiden mukaan ja olen taas terve mies. Kiitos teille hyvästä lääkkeestä.
Kunnioit., Daniel Kalliomäki.

Täydelliseen hoitoon kuluu suuri pullo lääkettä, pulveria ja pillerlä sisällisesti nautittavaksi täysi kuun hoito. Tilatkaa lääke No. 250, lähetetään postissa postikulut suoritettuna $2.50

—Lignellin Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekki Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO. Superior, Wis.